

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

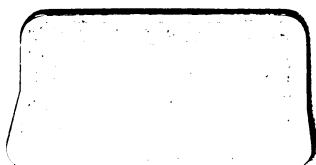
383.1 Cop

300727671X

33.1 Cop

300727671X

STE ALL INKPT

.

ØSTERLANDSKE INDSKRIFTER

FRA

DEN KONGELIGE ANTIKSAMLING.

SAMLEDE OG OVERSATTE

AF

VALDEMAR SCHMIDT.

KJØBENHAVN.

HOFFENSBERG & TRAPS ETABL.

1879.

De østerlandske Indskrifter i den Kongelige Antiksamling, som vi her have søgt at gjengive paa Dansk, ville rimeligvis forekomme de Fleste at være af temmelig ringe Værd; ja man vil maaske finde, at de neppe engang fortjene at offentliggøres. Dette er imidlertid meget langt fra at være Tilfældet.

Naar Videnskaben i Løbet af de sidste Aar har været istand til at sprede ikke ringe Klarhed over saa mangfoldige Punkter af den gamle østerlandske Oldtid, da skyldes dette lykkelige Resultat for en stor Del den Omstændighed, at man har anstillet nøiagtige Sammenligninger mellem Indskrifter, der aldeles ikke ere af anden Beskaffenhed end Indskrifterne i Antiksamlingen, og som aldeles ikke kunne siges i og for sig at være indholdsrigere end disse. Ved Studiet af gamle østerlandske Indskrifter kommer det — paa helt lignende Vis som ved den sammenlignende Oldgranskning, — nærmest an paa at have et saa stort Materiale som vel muligt, liggende samlet for sig.

De gamle Mindesmærker med Indskrifter, som man har opdaget i Østerlandene, ere spredte næsten over hele Verden; men da det ikke falder i Enhvers Lod at kunne reise rundt og afskrive de Indskrifter, som han vil have Brug for til sine Studier, saa ere alle Dyrkere af disse Studier for længst blevne enige om, at Intet tjener Videnskaben mere end paalidelige Udgaver af alle de østerlandske Indskrifter, som ere spredte rundt om i offentlige og private Samlinger.

Det er meget langt fra, at alle Resultater allerede ere vundne og at Videnskaben nu befinder sig i en saadan Udvikling, at Intet videre kan oplyses. Tvertimod er der endnu meget Udbytte at høste paa mange Omraader, naar først et større Antal Indskrifter foreligger i nøiagtige Afskrifter.

Som et Vidnesbyrd om Vigtigheden af de østerlandske Indskrifter, der opbevares i Antiksamlingen, kan man med Føie nævne den Kjendsgjerning, at forskjellige udenlandske Videnskabsmænd til forskellige Tider have søgt at komme i Besiddelse af nøiagtige Afskrifter og Aftryk af disse Mindesmærker, og at de have udgivet en stor Del af disse, i Reglen temmelig snart efter, at de havde faaet Afskrifter af dem mellem Hænder.

Professoren i Ægyptologi ved Christianias Universitet, J. Lieblein, har saaledes afskrevet alle de ægyptiske Indskrifter, der findes i Kjøbenhavn, og har udgivet de Dele af disse Indskrifter, der indeholde Personnavne, ligesom han ogsaa i et af Christiania Universitets Indbydelsesskrifter (1873) havde behandlet et Par af Indskrifterne i Antiksamlingen mere udførligt.

De puniske Indskrifter i Antiksamlingen ere udgivne og behandlede af Gesenius, De Saulcy og A. Judas i Paris samt af P. Schröder i Constantinopel. Et Par af Indskrifterne ere desuden allerede 1838 udgivne af Opdageren, Kammerherre Falbe.

De numidiske (libyske) Indskrifter ere udgivne af A. Judas og General Faidherbe; de persiske Indskrifter (Pehlvi) ere udgivne og fortolkede af Dr. Mortmann i Constantinopel og siden behandlede af Prof. M. A. Levy i Breslau.

I nærværende Skrift have vi indskrænket os til at gjengive Oversættelser af Indskrifterne, hvorimod vi ikke have givet nogen nøiere Beskrivelse af de Gjenstande, paa hvilke de læses, idet vi med Hensyn hertil foretrække at henvise Læseren til Antiksamlingens Directeur, Etatsraad Dr. phil. L. Müller's Veiledning for Besøgere af Antiksamlingen.

Med Hensyn til de historiske Forhold i de gamle Østerlande i de Tider, fra hvilke disse Indskrifter stamme, tillade vi os at henvise Læseren til det af os for neppe to Aar siden afsluttede Værk: Assyriens og Ægyptens gamle Historie.

Iblandt de fra de gamle Østerlande stammende Indskrifter er der ikke saa faa, der ere udførte med megen Omhyggelighed, men der gives ogsaa et ikke ringe Antal, der ere saa skjødesløs indhuggede eller indridsede, at mange helt forskellige Tegn ere udførte aldeles éns. Det er klart, at saadanne Indskrifter ikke kunne afskrives og udgives med Nytte, uden naar Afskriveren tilfulde forstaar Indholdet.

I de Tavler, der følge med nærværende Skrift, have vi efter bedste Evne søgt at gjengive de østerlandske Indskrifter, der findes i Antiksamlingen.

De fleste Gjenstande med østerlandske Indskrifter, der findes i Antiksamlingen, have længe været i Museets Besiddelse; hvad der er tilkommet i de sidste Aar, er næsten Alt skjænket af Skibsmægler Polack i Alexandria.

Idet vi udgive nærværende Skrift, tillade vi os at udtrykke vor Tak til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, hvis velvillige Understøttelser det skyldes, at nærværende Skrift har kunnet udkomme.

Kjøbenhavn i Marts 1879.

Forfatteren.

Ægyptiske Indskrifter.

Mindesmærker.

Paa en Torso af en staaende Figur af sort Granit, der holder et Offerbord foran sig (Antiksamlingen Nr. 27) læses paa Kanten af Bordet følgende Indskrifter, der begynde midt paa den forreste Rand (Tavle I fig. 1):

„Gid leve maa den gode Gud *Neb-maa-ra*, han, hvem Amon-Ra, Himlens Herre, elsker, Livsgiveren“.

„Gid leve maa Solens Søn *Amon-hotep*, han, hvem Amon-Ra, Himlens Herre, elsker, Livsgiveren“.

Ifølge ægyptisk Skik antog alle Pharaoner ved deres Thronbestigelse et nyt Navn foruden deres egentlige Navn. Amonhotep III antog saaledes, da han besteg Thronen, Navnet *Neb-maa-ra*. Indskriften paa Bordet lader formode, at Billedstøtten har forestillet Amonhotep III. Den hidrører altsaa omtrent fra det 15de Aarhundrede f. Kr.

Paa en fragmenteret Statue af rød Granit (Nr. 23 b) læses flere Indskrifter, der vise, at Billedstøtten har fremstillet den Konge, som hos Manetho kaldes Menephtes, og som hos Herodot kaldes Pheros, nemlig Ramses II's Søn og Efterfølger, under hvem Moses førte Israeliterne ud af Ægypten. Paa Ryggen af Billedstøtten findes to Colonner med Hieroglyphskrift, der begge mangle baade Begyndelse og Slutning, (Tavle I fig. 2):

„... ligesom Ptah, Ægyptens Hersker, der hæver sig ligesom Ptah midt imellem Hundredtusinder, Konge over Øvre- og Nedre-Ægypten, *Mer-amon Ba-n-ra*, Solens Søn, *Mer-amon Hotep-her-maa*, Søn af Amon, Herskeren over ...“

„... Amon, han, som offerer til Ra, Dag efter Dag, Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, *Mer-amon Ba-n-ra* Solens Søn, *Mer-n-ptah Hotep-her-maa*, Søn af Amon...”

Den første Indskrift læses nærmest høire Side, den anden nærmest venstre Side.

Paa Forsiden af Statuen findes Kongens Navn gjentaget flere Gange; saaledes læses det paa Beltet, (fig. 2 c) og paa Skjørtet. (fig. 2 d).

Levninger af en Indskrift sés fremdeles paa en Gjenstand, en Art Kølle (?), som Figuren bærer i sin venstre Haand. Rimeligvis lød denne Indskrift (fig. 2 b) omtrent saaledes:

„Tyren, den seirrige, Retfærds Herre, han, som bringer Offre til Ra, Dag for Dag, Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande, *Mer-amon Ba-n-ra*, Solens Søn, Kronernes Herre, *Mer-amon Mer-n-ptah Hotep-her-maa*.”

Paa høire Side langs Ryggen læses Slutningen af en Indskrift, der kan benyttes til at udfylde de ovenfor meddelte Indskrifter (fig. 2 e):

„... *Mer-n-ptah Hotep-her-maa*, Amons Søn, Herren over de trediveaarige Perioder, ligesom Ptah.”

Paa venstre Side sés forneden indridset Hovedet af en Kvinde, prydet med to høie Fjeder og Solskiven (fig. 2 f); ovenover læses:

„... *Mer-n-ptah-Hotep-her-maa*, Arvingen, den øverste Yndlings-Gemalinde, Herskerinden over de to Lande og Menneskene, en Konges Ægtehustru, en Konges Moder, *Ese-nefr*.”

Denne *Ese-nefr* eller *Isis-nefr* er rimeligvis Kongens Moder, som nedstammede fra Amonsønnernes Kongeslægt, der havde siddet paa Ægyptens Throne før Rasønerne, til hvilke denne Pharao hørte. Kongens egen Dronning hed forøvrigt ogsaa *Ese-nefr (Isis-nefr)*; hun var rimeligvis Datter af Kong Ramses II og følgelig Søster til sin Ægtefælle.

Paa et firsidet vel tilhugget Granitstykke, der enten er en Stump af en Obelisk eller Brudstykke af en Pille

fra en Bygning, ser man paa tre af Siderne Levninger af Indskrifter, hvoraf to hver bestaa af tre parallelle Colonner (Tavle II fig. 1). Den Indskrift, der danner den midterste Colonne paa den ene Side, kan gjengives paa følgende Maade (fig. 1 a):

„... Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande *Men-pehu-ra hak-usi* (d. e. Herskeren over Theben); grundfæstet har hans Fader *Tum* hans Navn, saa det er bleven stort, i Regjerings Lykke...”

Indskrifterne i de to yderste Colonner ere helt enslydende og kunne gjengives saaledes:

„... Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande *Nefr-ka-ra, setp-n-ra*, Solens Søn, Kronernes Hersker *Ra-messu Mer-amon kha-usi*, Ægyptens Herre...”

Indskrifterne ere alle kun Brudstykker. Den Konge, der har indhugget den midterste Indskrift, er Ramses I, Stifteren af det 19de Dynasti. Den Konge, der har indhugget de to Side-Colonner, er en anden Konge af Navnet Ramses, som vi pleie at kalde Ramses IX. Han levede mindst et Par Aarhundreder efter Ramses I's Tider.

Paa den anden Side af Pillen læses i Midten følgende Indskrift:

„... lykkelig i Regjering, Konge af Øvre- og Nedre-Ægypten, Herskeren over de to Lande, *Men-pehu-ra*, Solens Søn, Herren over sin Throne, han som lyksaliggjør Beboerne af An (Heliopolis), han har reist som Mindesmærke...”

Paa begge Sider af denne Indskrift læses den samme Indskrift, som ses i Sidecolonnerne paa første Flade, og som vi allerede have gjengivet; disse Side-Indskrifter skyldes, som vi have sagt, Ramses IX.

Paa den tredje Side af Mindesmærket ses kun en Colonne, der hidrører fra Ramses I; kun enkelte Tegne ere levnede, og en sammenhængende Oversættelse kan ikke gives.

Paa en Statue af Psametik I, af Granit (Nr. 25), læser man paa Byggen, eller rettere paa det Stenstykke, hvortil Figuren støtter sig, følgende Indskrift, (Tavle II fig. 2):

„Horus'en, den storhertede, Ægyptens Herre, Kraftens (egl. Armens) Herre, den guldstraalende Horus, den tappre, Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, *Vah-ab-ra*, Solens Søn, *Psemtek*, han, hvem Ra Herskeren over de to Lande elsker.“

„Den gode Gud, Herskeren over de to Lande, den Daadrige, *Vah-ab-ra*, Solens Søn, af hans Legeme, *Ps[emtek]* . . . . Solen, evigt“.

Den første Sætning læses i Colonnen nærmest Figurens høire Side, den sidste, hvoraf Midten mangler, nærmest venstre Side.

Indskrifter paa Grav-Mindesmærker o. desl.

To Stykker af et Mindesmærke over Adi (Skab 14 Nr. 11, afbildet Tavle III fig. 1). Disse to Brudstykker, der ere af Sandsten, udgjøre Sidestykkerne af et Mindesmærke, der har prydet et Gravkammer og har havt Form af en Dør eller Portal. Det tilhører maaske det sjette Dynastis Tid (omtrent 3000 Aar f. Kr.)

Paa den ydre Dørstolpe tilhøre (fig. 1 a) læses:

„Den Guden Anubis hengivne *Adi*“ og tilvenstre (fig. 1 b): „Den Guden Osiris hengivne *Adi*.“

Paa den indre Dørstolpe læses til begge Sider: „den gudhengivne *Adi*“; samme Indskrift fandtes ogsaa over Døren, hvor man endnu sér Begyndelsen og Slutningen. Enkelte Levninger af andre Indskrifter spores i den øverste Del af det største Brudstykke.

Gravtavle til Minde om *Ameni*, (Skab 14, 1; Tavle IV fig. 1). Den hieroglyphiske Indskrift, som optager største Delen af Tavlen, lyder saaledes:

„Hylding bragt Osiris, som throner i Vesten, den store Gud, Herren af Byen Abydos, Anubis, som throner i Gude-Capellet, *Khem* i Abydos, Anubis, Hovedet for *Tuf*, samt *Ba* (Vædderen) i Abydos. Hylding bragt Anubis, Thot, Heki i Abydos, *Hesa* (Kvien) i Abydos, *Mesken* i Abydos, *Rennu* i Abydos (samt) alle Guder, som ere i Abydos. Jeg har skaffet et Sted (Gravsted?) i den store Guds Helligdom, med Ceremonier (?) og alle Offre i rig

Overflødighed for Overgeneral over Fodfolket *Ameni* (med) . . . . . Røgelse og Alt, som gives paa Offerbordet . . . . . a til Guderne for Osiris'en, Overgeneralen *Ameni*, for hans Datter, som lader hans Navn leve, Husfruen *S-hotep-ab-neheh*. Datter af *Sneb-s-ari*, sandru. Foranstaltet af hans Tjener, som elsker ham, *Sebek-ti-ti* (?), sandru, gudhengiven; foranstaltet af *Hapi*, sandru, gudhengiven.

Over de siddende to Figurer, der ses forneden til Venstre paa Tavlen læses følgende:

„Hans Datter, som elsker ham *S-hotep-ab-neheh*.“
Nedenunder læses *Khenta*, rimeligvis Navnet paa et andet Medlem af Familien.

Mindesmærket tilhører rimeligvis det 12te eller sildigst det 13de Dynastis Tid, (omtrent Aar 2500 f. Kr.).

Gravtavle over *User-maa* (Skab 14, 2, afbildet Tavle III fig. 2). Indskriften, som læses i de fire vandrette Linier paa Gravtavlen øvre Del, lyder saaledes:

„Hylding bragt Ptah, Sokar, Osiris. De give Døds-offre med Brød, Oxekjød, Klæder, Røgelse, Olie samt alle gode og rene Ting, som Gud lever i, som Himlen giver, som Jorden skaber, som Nilens Vand bringer, til Formanden for de Tredive (d. e. Overdommeren) *User-maa*, gudhengiven!“

Af de tre lodrette Colonner lyder den, der er nærmest ved Billedet af den staaende Mand, saaledes:

„Formanden for de Tredive, *User-maa*, sandru.“

Paa den anden Side, ved Siden af Billedet af Kvinden, læses Ordene:

„Hans Hustru *Bak-n-hag-au-n-s-atef-s*.“

Dette Navn betyder „Tjener af Herren, det er for hende — hendes Fader.“

Den mellemste Colonne lyder saaledes: „Hans Søn *Uaz-ha-u*, sandru.“

Gravtavlen tilhører rimeligvis det 12te eller 13de Dynastis Tider (omtr. Aar 2500 f. Kr.).

De *tredive* vare uden Tvivl en Domstol. *User-maa* var altsaa Formand, eller i det Mindste Medlem af en Domstol.

Gravtavle over *Qen* og *Nefr-ari*, (Skab 14, 3; Tavle V fig. 1). I øverste Afdeling, hvor man sér en med Leopardskind prydet Ægypter at besprænge to siddende Figurer med Vand, læses over de to sidste følgende Forklaring: „Osiris'en, Bæreren af Fanen (?) paa Retfærds Sted, *Qen*, sandru.“ Bagved den siddende Kvinde læser man Ordene: „Hans Søster, Husfruen *Nefr-ari*“; ovenover og bagved den staaende Figur sés følgende Indskrift: „Hans Søn, som elsker ham, *Merju-merju*, sandru, god i Forsoning.“

Nedenunder sér man *Qen* og *Nefr-ari* som Mumier, og Sønnen *Merju-merju* at bringe dem et Offer. To unge Mennesker staa klagende ved Mumierne, og en neppe voksen Pige omfavner Moderens Mumie. Bag Mumierne sés Indgangen til Graven.

Indskriften tilhøre lyder saaledes: „Der udføres Dødsцерemonier for Osiris'en, Fanebæreren (Bæreren af Bogrullen?) *qen*, sandru, (af) hans Søn *Merju-merju*, sandru hos den store Gud.“

Bag ved den kvindelige Mumie læses en Gjentakelse af den Indskrift, som vi ovenfor have givet, nemlig Ordene: „Osiris'en, Husfruen, *Nefr-ari*.“

Ved Siden af et af de unge Mennesker læser man Indskriften:

„Hans Søn, *Hui*, sandru.“

De fem Linier, man sér forneden paa Tavlen, kunne oversættes saaledes:

„Hylding bragt Osiris, som throner i Vesten, *Unnofr*, Anubis, Herren over *Taser*, Hathor i Theben, Anubis, som throner i det guddommelige Capel. De give Underholdning med Brød og Mjød, Strømme af Vin og Mælk, alleslags Urter og alleslags Træsarter, Røgelse, som Himlen giver; Landene frembringer, og som Nilen bringer fra sin Kilde, — til Bæreren af Fanen (?) paa Retfærds Sted *Qen*, sandru. Hans Søster, som elsker ham, Husfruen *Nefr-ari*. Hans Søn *Merju-merju*, sandru. Hans Søn, som elsker ham, *Hui*, sandru.“

Mindesmærket henhører rimeligvis til Amosønnernes Tidsrum eller i det Mindste til Begyndelsen af Rasønnernes Regjeringstid (henved Aar 1400 f. Kr.).

Qen, for hvem Tavlen er udført, var, som Indskriften viser os, Embedsmand ved en Domstol.

Gravtavle til Minde om *Ji-nefr* (Skab 14; 4 afbildet Tavle VI fig. 1). De tre Indskrifter i øverste Afdeling lyde saaledes:

„Osiris, som throner i Vesten.“ —

„Osiris'en, Hører af Klager paa Retfærds Sted (Forligsdommer), *Ji-nefr*.“ —

„Husfruen, *gema* for Amon (d. e. Amonspræstinden) *Titi*, den sandru.“

De fem Indskrifter i mellemste Afdeling ere følgende:

„Høreren af Klager, *Ji-nefr*, sandru.“ —

„Sønnen *Kha-apt*, sandru.“ —

„Husfruen *Amonhotep*.“ —

„*Pennu*, sandru.“ —

„*Amonmes*, sandru for den store Gud.“

I nederste Afdeling læses fem Indskrifter, som rimeligvis maa gjengives saaledes:

„*Bak-khensu*.“ — „*Ab-m-he*“ eller „Præsten *Me-he* (?)“. —

— „*Ese* (Isis), sandru. — *Sahu-k-nefr*. — *Sha-n-hesi*.“

„Dagen da Fred.“

Den sidste Sætning er aabenbart afbrudt.

Som man sér, indeholder de fleste af de korte Indskrifter, man læser paa denne Tavle, Navne, mest paa Skægtninge af den Afdøde. *Ji-nefr* var Dommer, en Stilling, som beklædtes af flere andre Ægyptere, der omtales paa ægyptiske Gravtavler i vore Samlinger. Mindesmærket hører rimeligvis enten til Amonsønnernes senere Tid eller til Rasønnernes første Dage (omtr. Aar 1400 f. Kr.). Tavlen er af Sandsten.

Gravtavle til Minde om *Neb-nefr* (Antik-Samling 26; Plade VII fig. 1).

I øverste Afdeling ses en Konge og Dronning at throne foran et Bord med Offergaver. Følgende Indskrifter tjene til at oplyse Scenen:

„Den gode Gud, *Ser-ka-ra*, Solens Søn, *Amon-hotep*.“

„Den kongelige Hustru, den store, *Ahmes-nefr-ari*;

hun, som lever“. — „Offring med alleslags gode og rene Ting.“

I de vertikale Colonner i nederste Afdeling læser man følgende:

„Bøi naadig Dit Aasyn, *Ser-ka-ra*, Du Solens Søn, Du Amon, som er udgaaet af hans Lemmer, Giv Du mig Liv og Sundhed, udrustet med al Gunst og Ynde, et lykkeligt Liv i Din Tjeneste! Chefen for de Tjenesteydende (?) paa Retfærds Sted, *Neb-nefr*, sandru.“

„At bringe Lovprisning for *Ser-ka-ra*, og Tilbedelse for den guddommelige Hustru, *Ahmes-nefr-ari*, at bringe Lovprisning indtil Himlens Høide, Anprisning af hans Fuldkommenheder.

Ved Høreren af Klagemaal paa Retfærds Sted paa Stedet *Akher* og til Bedste for Chefen for de Tjenesteydende (?) *Neb-nefr*.“

Den første Indskrift læses tilhøire; den sidste tilvenstre.

Denne Tavle frembyder den Mærkelighed, at de Væsner, som her tilbedes, ikke ere egentlige Guder, men Kong *Amon-hotep I* af det attende Dynasti og hans Moder, Dronning, *Ahmes-nefr-ari*. Forøvrigt ere dette Mindesmærke ikke enestaaende; man kjender flere andre, hvor disse to kongelige Personer tilbedes som Guder. Tavlen er rimeligvis noget — maaske endog et Par Aarhundreder — yngre end *Amon-hotep I*'s Dage, men senere end Rameses II er den dog vel neppe.

Tavlen frembyder endnu en anden Særegenhed. Den har nemlig oprindelig været bestemt ikke for Dommeren *Neb-nefr*, men for en anden Ægypter, der ogsaa har været Dommer, men hvis Navn ikke mere kjendes, da det er blevet helt bortslebet for at give Plads for *Neb-nefr*'s Navn.

De Hieroglypher, som saaledes ere blevne tilføiede senere, ere temmelig skjødesløs indhugne; derimod er den oprindelige Indskrift udført med megen Omhyggelighed.

Slige Usurpationer af Mindesmærker, der oprindelig have været bestemte for Andre, vare ikke usædvanlige.

Brudstykke af en Gravtavle til Minde om *Taa*. (Skab 14, afbildet Tavle VIII fig. 1).

I den bevarede halvrunde Del af Tavlen ses en Ægypter siddende at modtage Hyldest af fem Medlemmer af sin Familie.

Over Scenen læses tolv lodrette Colonner Indskrift, som man kan gjengive saaledes:

„Osiris'en, kongelig Skriver, Chef for Skatkammeret Taa. Udført for sin Herre af Skorpionbesværgeren *Temuru-amon*. Han siger: Lykkelig den Dag, da Din Mund aabnes, da Nilens Vande væde Fingrene, da Du tvætter dit Ansigt i Nilen helt og holdent! Ikke skade nogen Ulykke (?) Dig, men Navnet florere (??). — Hans Broder *Amon-m-ap*. Hans Broder *Amon-m-na*. Hans Broder *Nekht-n-amon*.

Imellem Figurer læses endnu Indskriften:

„*Qema* (Præstinde) i Amons Tempel, *Ur-nu-ru*.“

Nedenunder ses Begyndelsen af flere Personnavne, der have tjent som Forklaring af en lignende Scene, som har været fremstillet i den nederste eller mellemste Del af Tavlen.

Det manglende Stykke af denne Tavle, der er foræret Museet for nogle Aar siden af Skibsmægler Polack i Alexandria, kan maaske opdages engang i en eller anden Samling; i de større Samlinger i Europa findes den dog endnu ikke.

Tavlen tilhører rimeligvis enten Amonsønnernes senere Tid eller snarere Rasønnernes første Dage.

Gravtavle over *Aaj*. (Skab 14, 9; Tavle VII fig. 1).

Hovedindskriften, hvis Begyndelse læses i en lodret Colonne foran de to siddende Figurer og som fortsætter sig i de tre Linier, under Figurerne, lyder saaledes:

„Hyldning til Osiris, Herskeren over Vesten af Memphis, den store Gud, Evigheds Herre. Han give Underholdning med Oxekjød, Gaasekjød, alle gode rene Ting, som Guderne ere i, til Lederen af Pharaos' Arbejdsfolk *Aaj*, sandru. Ved hans Broder, som lader hans Navn leve, Skriven *Ra-hotep*. Nyt Liv!“

Det forekommer os rimeligt, at denne *Aaj* i det Sildeste har levet under Ramses II.

Han er maaske en af de Mænd, som af denne Pharao fik den Opgave at plage Israeliterne.

Gravtavle til Minde om *Tekhi* (Skab 14, 8 Tavle VII fig. 2).

I en lille Frontespice over Tavlen ses Anubis, og Ordet *Anepu*, d. e. Anubis, læses ved Siden.

Nedenunder, i Tavlens øverste Afdeling, ses Osiris siddende paa sin Throne, imedens en Kvinde, der staar bag ved et Bord med Offergaver, tilbeder ham. De korte Indskrifter lyde saaledes:

„Osiris“ — „Husfruen *Tekhi*, sandru i Vesten.“

I nederste Afdeling ses fire Ægyptere ligge paa Knæ; foran hver af dem læses en Indskrift. Hieroglypherne ere her, som overalt paa Tavlen, noget skjødesløs indhuggede, de maa uden Tvivl læses saaledes:

„*Nefr-ji*, sandru — *Pai* — *Mehi*, sandru. *Hent-athu*.“

Den lille Tavle, der er af Sandsten, stammer maaske fra Ramses II's Dage.

Gravtavle til Minde om *Nefr-renpe* (*Nefr-ter?*) Skab 14, 5; Tavle VIII fig. 1.

De tre Indskrifter, som man læser i den øverste Del af Tavlen, hvor man ser en Ægypter tilbede Horus, lyde saaledes:

„Horus i de to Horisonter, den store Gud, Himlens Herre.“

„For Din Person, ved (egl. ved Haanden af) Hørerer af Klager paa Retfærds Sted (d. e. Forligsdommeren) *Nefr-renpe*, (*nefr-ter?*), sandru hos den store Gud.“ —

„Livskraft, et roligt Liv over ham ligesom . . .“

Den første Sætning meddeler os Navnet paa den Gud, for hvem man ser Hyldning og Offer at bringes; den anden underretter os om Navnet paa den Døde, der bringer det; den tredie giver os rimeligvis Gudens Svar; men Slutningen mangler: den er udeladt maaske ved en Skjødeslshed fra Stenhuggerens Side.

De fem Indskrifter i nederste Afdeling ere følgende:

„*Ti*. — *Mahi*. — Hans Datter *Tent-amon*. — Hans Datter *Ta-deni*. — Hans Datter . . .“

Atter her har Stenhuggeren glemt et Ord. De fire første Indskrifter lærer os at kjende Navnene paa fire Medlemmer af den Afdødes Familie; to af dem vare Døttre af *Nefr-renpe* (*nefr-ter?*).

Denne lille Tavle, der er af Sandsten, er, som man har bemærket, skjødesløs udført. Dens Tidsalder er ikke sikker; dog kan den meget vel stamme fra Rasønnernes Tid, muligvis fra Ramses II's Dage. Men den kan ogsaa tilhøre et af de følgende Aarhundreder.

De fem Personer som man ser skride frem i den nederste Afdeling af Tavlen, og hvis Navne de ovenfor meddelte Indskrifter lærer os at kjende, bære dels Blomster dels andre Gjenstande i Hænderne.

Gravtavle over *Huj* (Skab 14; Tavle X fig. 2.

I øverste Afdeling ses den Afdøde bære en Gjenstand frem for Amon, der sidder paa sin Throne foran et Offerbord besat med Gaver. Indskrifterne ere:

„Osiris, den store Gud, Evigheds Herre. Han give alle gode og rene Ting til *Huj*!“

I nederste Afdeling ses en Mand og en Kvinde, sidde ved Siden af hinanden, imedens to Kvinder staa foran dem og række dem Blomster.

Man læser foran de siddende Personer Indskriften: „Hyldning! Give alle gode Ting.“ Bagved den siddende Kvinde samt foran de to staaende Kvinder læser man paa hvert Sted Navnet „*Huj*“ og under Bænken Navnet *Amon-m-ape*.

Tavlen er af Kalksten, helt bemalet. Flere af de Klædningsstykker, som Personerne bære, ere hvide. Blomsternes Blade og Stængler, ligesom ogsaa Osiris' Ansigt ere grønne; Resten af Tavlen er oversmurt med rød Farve. Hieroglyphindskrifterne ere malede med sort Farve ovenpaa den røde Maling. Indskrifterne ere forøvrigt skjødesløst udførte, og Tegnene ere ikke lette at bestemme. Man kan ikke se, om de Personer af Navnet *Huj*, der omtales, ere Kvinder eller Mænd.

Gravtavle over *Khem-ikhau*. (Skab 14, 6; Tavle XI fig. 1).

Paa Tavlen sés en Ægypter tilbøde Gudinden *Mer-sekher*, der har et Slangehoved. Indskrifterne ere følgende:

„*Mer-sekher*, Herskerinden over Vesten.“

„Høreren af Klager paa Retfærds Sted (d. e. Forligsdommeren) *Khem-khan*.“

Den første af disse korte Indskrifter meddeler os, hvem den Gudinde er, den Afdøde sés at bringe Offer og Hylding; den anden Indskrift giver os den Dødes Navn. Han var Forligsdommer. Tavlen tilhører maaske Rasonernes Tid. Hieroglypherne og Billederne ere udførte med Omhyggelighed.

Tavle indhugget af *Tiglat* eller *Takelothis*. (Antik-samlingen 26 a; Tavle XI fig. 2).

I øverste Afdeling sér man Gudinden Bast, modtage Offergaver af en Mand i kongelig Dragt, foran hvem man læser Navnet *Mer-amon Tiglat*, indcirklet i en kongelig Navnering. En Kvinde staar bag Gudinden; Overkroppen mangler tildels.

Nedenunder læses sex Linier Hieroglyphskrift, der ere skjødesløs indhuggede, og hvoraf desuden en Del er udkradset, hvorfor Indskriften ikke er let at læse eller oversætte:

„Han bringer Offergaver til Bast [tilligemed] *Amon-kha*, sin Søn, og *Her-her*. Han har givet en Grundeiendom, at den maa bringe Offergaver for Bast, Herskerinde af Staden Bubaste, den kongelige Medhustru *Sa-t . . . . Neka neka neka* (??, maaske at læse anderledes), hans Hustru samt *Neka*, hans Hustru, Børn *Pa-auf-teha-r-khe-n-nem . . .* (??).“

En sikker Oversættelse af Slutningen af Indskriften er det af flere Grunde ikke let at give.

Tavlen er upaatvivleligt bestemt til at bevare Mindet om en Dotation af Grundeiendom til et Tempel for Bast, rimeligvis i Byen Bubaste. Denne Eiendom er sikkert skjænket af den i øverste Del af Tavlen afbildede *Mer-amon Tiglat* og hans Familie. Dette Navn bares af to Pharaoner, der tilhøre den Kongeslægt, som grundedes af Rehabeams Overvinder, Sisak, og som man pleier at kalde det 22de Dynasti; disse to Pharaoner benævner man gjerne Tiglat eller efter Manetho Takelothis I og II, men vi

tvivle dog meget om, at den her afbildede Mand skulde være en af disse Konger; i saa Tilfælde vilde rimeligvis en eller anden kongelig Titel være tilføjet Navnet. De Personer af hans Familie, der omtales, paa Tavlen, ere desuden helt ubekjendte. Navnene paa begge de to omtalte Kongers Hustruer og flere af deres Børn ere derimod vel kjendte og lyde desuden helt anderledes. Vi skulde snarere antage, at denne *Mer-amon Tiglat* var en af de Smaakonger, som herskede i en Del af Ægypten i den Tid der gik forud for Rigets Gjenoprettelse ved Psametik.

Gravtavle til Minde om *Ti-amon* (Skab 15, 7; Tavle XII fig. 1).

I øverste Afdeling af Tavlen ses til Venstre en Kvinde, *Ti-amon*, tilbedende *Tum*; til Høire tilbeder hun *Ra*. Ovenover læses følgende Indskrifter:

„Saa taler *Ra*, den store Gud, Himlens Herre. Saa taler *Osiris'en Ti-amon-neb-nes-u*, (d. e. *Amon*, Thronernes Herre).“

„Saa taler *Tum*, den store Gud, Himlens Herre. Saa taler *Osiris'en Ti-amon-neb-nes-u*.“

Den sidste Indskrift læses til Høire, den første til Venstre. Nedenunder læses følgende Indskrifter, den første til Venstre, den sidste til Høire:

„Ære være *Ra*, naar han staar op af Himlens østlige Horizont. Ved *Ti-amon-neb-nes-u-ta-ui* sandru, Datter af Præsten for *Mentu* i *Theben Hor-sa-ese* (*Horsisis*), sandru, hendes Moder *Sheta-sputu*, sandru. Hun siger: Bøi naadig Dit Aasyn til mig, naar Du hæver Dig straalende fra *Ta-ser*, med Glands staaende op i Øst!“

„Ære være *Ra*, naar han gaar til Hvile i *Ankh-ta*. Ved *Ti-amon-neb-nes-u-ta-ui*, sandru, Datter af . . . *Hor-sa-ese* sandru, født af Husfruen *Sheta-sputa*, sandru. Hun siger: Bøi naadigt Dit Ansigt, o *Tum*! *Khepera*! *Hor-m-akhi*, guddommelige Sjæl, som oplyser Underverdenen med (Dine) Straaler.“

Tavlen, der er af Træ og malet, og øverst paa hvilken der ses en vinget Sol, er, som vi have sét, sat til Minde om en Kvinde *Ti-amon*, eller, som hendes Navn ogsaa

skrives, *Ti-amon-neb-nes-u-ta-ui*, idet man til Ordet Amon har føjet det hædrende Tillæg, der pleiede at bruges om denne Gud. Men det saaledes forlængede Navn var altfor langt til at kunne anvendes i det daglige Liv. Tavlen tilhører Ptolemæertiden.

Gravtavle til Minde om *Nes-khensu-pen-khrod*. (Skab 15, 4 Tavle XIII fig. 1).

Øverst paa Tavlen ses den vingede Sol og neden under Indskriften: „Edfuieren, den store Gud, Himlens Herre.“ Umiddelbart neden under ses en Mand at tilbede Horus. Foran Horus læses følgende: „Horus i Horisonten, Guder-nes Herre. Ved Siden deraf finder man en længere Indskrift, der er fordelt i flere Colonner, og som fortsætter sig bag den Tilbedendes Ryg.

„Hylding bragt Ra. Han give Underholdning med Brød og Drikke til den guddommelige Fader for Amon, Forstanderen for Helligdommen i Muts Tempel, af første Phyle (og) tredie Phyle, *Nes-khensu-pen-khrod*, Søn af den guddommelige Fader for Amon, for *ma-nu-u*, Herre over Sydens An (Hermonthis), Forstander for Templet for Mut, den store, Herskerinden over Byen *Asher*, Maanedspræsten (*amu-abt*), Herren over sin Forvandling (*neb-kheper-f*, en præstelig Titel) *Nekht-atef-mut*, sandru, Søn af Amonspræsten, guddommelig Fader for Amon, (for) *ma-nu*, Herren af Sydens An (d. e. Hermonthis).

En umiddelbar Fortsættelse af Indskriften indeholdes rimeligvis i følgende Text, der læses i lodrette Colonner foran Guden:

„Maanedspræsten (*amu-abt*) og Herren over sin Forvandling (*neb-kheper-f*), *Amon-m-sa-f*, Søn af Functionær af samme Klasse, *Nes-pe-her-an*, sandru, Søn af Functionær af samme Klasse *Khensu-mes*, Søn af Functionær af samme Klasse, *Amon-m-sa-f*.“ Man læser endnu ved Siden Indskriften: „Hans Søn, guddommelig Fader for Amon, *Nes-khensu-pen-khrod*, sandru“.

Tavlen, der er af Træ, tilhører utvivlsomt Ptolemæertiden.

Gravtavle til Minde om *Nekht-atef-mut*. (Skab 15, 3 Tavle XIV fig. 2).

Paa Tavlen ses Horus at tilbedes af en Ægypter. Indskriften, der er fordelt i otte lodrette Colonner, som læses over Figurene, lyder saaledes:

„Hyldning til Horus, Tum, Herskeren over *An's* (d. e. Heliopolis') to Lande, Ptah i Baaden, Herren over Vesten.“

„Hyldning til Osiris, som throner i Vesten, den store Gud, Hersker af Abydos. Han give Offer til Osiris'en, *Nekht-atef-mut*, Søn af Functionær af samme Rang, *Amon-m-sa-f*“.

Den sidste Del af Indskriften læses nærmest ved den tilbedende Ægypter, den første nærmest ved Horus.

Tavlen, der er af Træ, tilhører aabenbar Ptolemærtiden og stammer rimeligvis fra samme Grav som den foregaaende Tavle. Den *Nekht-atef-mut*, om hvem denne Tavle er et Minde, er rimeligvis en Slægtning af den *Nes-khensu-pe-khrod*, over hvem den nylig omtalte Tavle er sat, maaske hans Fader; thi han hed efter den foregaaende Tavle netop *Nekht-atef-mut* og var ligesom den, hvem vor Tavle er viet, en Søn af en *Amon-m-sa-f*.

Gravtavle til Minde om *Ta-akesh* (Skab 15, 5; Tavle XV fig. 1).

Øverst ses den vingede Sol (fra Edfu); under den tilbeder en Kvinde Osiris og de fire Dødsgenier. Over Kvinden læses Navnet *Ta-akesh*; over de fire Genier Navnene „*Amset*, *Diua-mut-f*, *Kebh-senu-f*, *Hapi*“. Over Osiris findes ingen forklarende Indskrift.

De tre Linier flygtigt skrevne Hieroglypher, som man læser nedenunder, lyde saaledes:

„Hyldning til Osiris. Han give Offer til Underholdning med alle gode og rene Ting og alle yndige Ting, som Guderne ere i, til *hes-khenmu-n-amon* . . .“

Navnet (*Ta-akesh*) er udeladt; de sidste Ord er uden Tvivl en Titel, der betegner en Værdighed i Amons Helligdom, som Kvinden *Ta-akesh* har været beklædt med. Tavlen er af Træ og malet og tilhører uden Tvivl Ptolemærtiden.

Gravtavle over *Hotep-Amon* (Skab 15, 8; Tavle XIV fig. 1).

Indskriften, der optager sex Linier, lyder saaledes:

„Hyldning til Osiris, som throner i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos, *Tum*, Herren af *An's* (Heliopolis) to Lande. Ptah, Sokar, Osiris, Herre af *Ded* (d. e. Busiris) *Osiris-Unnofr*, Herren over Uendeligheden, *Ba Hor-m-akhu*, den store Gud, Himlens Herre, Herre over Guderne, *Sab*, Gudernes Arving (eller Arveherre); Anubis, som residerer i Hallen, han give alle Offringsgjenstande, alle Næringemidler, alle gode og rene Ting til Osiris'en, Husfruen, *Hotep-amon*, Datter af *Aap*, hendes Moder var *Ta-pe-kapi*.“

Over Indskriften ses den afdøde Kvinde, ført ved Haanden af Guden Thot med Ibishovedet, at ledes frem for ni guddommelige Væsner, nemlig en Gud, der har Skikkelse af en Slange (*Hof*), Horus, Osiris, Isis, Nephthys og de fire Gravgenier: *Amsset*, *Hapi*, *Diua-mut-f* og *Kebh-senu-f*. Over denne Scene breder sig den vingede Solgud fra Edfu. Tavlen, der er af Træ, tilhører aabenbart Ptolemæertiden.

Gravtavle over *Aa-ba* (Skab 15, 1; Tavle XIII fig. 1).

I den øverste Del læses under den vingede Sol læses saavel tilhøre som tilvenstre Ordene „Edfueren, den store Gud.“

De tre Linier Hieroglyphindskrift, som man læser i den nederste Del af Tavlen, lyder saaledes:

„Saa siger Osiris: Han give en god Begravelse i *Kher-neter* (Underverdenen) i Vesten af Theben for Osiris'en, Offerslagter i Amons Tempel *Aa-ba*, Søn af Offerslagteren i Amons Tempel, *Zed-khensu*; hans Moder (var) *Ta-maa*, (d. e. Katten).

Ovenover Indskriften ses den Afdøde at tilbede Osiris og de tre Gravgenier. En langstrakt Skikkelse af Gudinden Nut omgiver denne Scene. Tavlen tilhører aabenbar Ptolemæertiden; den er af Kalksten og malet.

Gravtavle til Minde om *Bak-khensu* (Skab 15, 2; Tavle XV fig. 2).

Under den vingede Sol tilbæder en Ægypter Osiris og de fire Dødsgeier. Nedenunder læser man en flygtigt skreven Hieroglyphindskrift i tre Linier.

Den lyder saaledes: „Hyldning til Osiris, som residerer i Vesten. Offergjenstande, Underholdning som ved Dødsoffer med Klæder, Oxekjød, Gaasekjød til den guddommelige Amonsfader *Bak-khensu*, Søn af den guddommelige Amonsfader *Hems*“.

Gravtavle til Minde om en Mand, hvis Navn næsten er helt udslettet (maaske *Tef-she*??). Skab 15, 6; Tavle XII fig. 2.

Øverst ses den bevingede Sol, nedenunder hvilken man læser, saavel tilhøre som tilvenstre, den sædvanlige Indskrift: „Edfueren, den store Gud, Himlens Herre“.

Nedenunder ser man en Ægypter at tilbede Horus og Osiris, foran hvilke der staar et Offerbord. Man læser her foran de to Guddomme Indskrifterne: „Horus, den store Gud, Himlens Herre“ og „Osiris, som throner i Vesten“.

Af de fire Linier Hieroglyphskrift, der læses i den nederste Del af Tavlen, er den sidste Linie næsten helt udslettet. De tre første Linier ere bedre bevarede:

„Hyldning til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos. Han give Offergaver med Brød Oxekjød og Gaasekjød, Vin, Mælk, Røgelse, Olie, Klæder ... af alle gode og rene Ting til Osiris *Tef-she* (??) ...“

Tavlen er af Træ og malet; den tilhører rimeligvis Ptolemæertiden.

Pyramidion.

Pyramidion til Minde om *Pa-her-ta*. (Antiksamlingen 13; Tavle XVI).

Paa den ene Side (fig. b) ses øverst en vinget Torbist med en Skive eller Kugle foran sig derunder Apis og en liggende Shakal. Foran den første læses Indskriften „*Hapi* (Apis), Ptahs nye Liv“; og over den liggende Shakal Indskriften, „den, som residerer i Mumiebeklædningen (eller i Mumiebeklædningsbyen *Ut*), d. e. Anubis.“

Nedenunder til Venstre læses Levningerne af en Indskrift, hvorefter vi kunne gengive følgende Brudstykker:

„O Ra i sin Nedgang, *Tum*, som skaber sig selv, den guddommelige Sjæl, som lever i Sandhed! . . . i *Mamun* Du give Beskuelse af Ra, at skue maa hver Morgen Osiris'en, Vogteren af Dørtærsklerne (?) . . .“ Navnet paa den Afdøde *Pa-her-ta* fulgte her, men det er helt ødelagt.

Til Høire er der en lignende, meget ødelagt Indskrift:

„Bøi naadigt Dit Aasyn, Du, som skrider frem paa Veiene, Du som vaager over . . . Stjernerne, som mangle (?) . . . Herre af Egnen *Taser* . . .“

Denne Indskrift er aabenbar henvendt til Anubis.

Paa den anden Side (Tavle XVI a) ses ligesom paa den forreste Side to Hundeaber at tilbede den bevingede Torbist *Kheper* (Skaberen); nedenunder ere to Par Shakaler afbildede. Over den ene læses *s-abu-u* „Shakalerne“, paa den anden Side *she-u* „Shakal-hundene“.

Colonnen i Midten kan oversættes „Hundeaberne tilbede Ra's Fuldkommenhed“ eller „Tilbedelse og Lovprisning“.

I nederste Afdeling til Høire læstes en Indskrift, hvorefter endel Rester ere tilbage:

„Bøi naadigt Dit Aasyn; tilbedt være Din Moder, høitæret Din Fader, Lovprisning . . . af Stjernerne, som mangle Ro (d. e. Planeterne) . . . som tilbedes af Shakal-hunde og af Shakalerne. Du give Syn af Ra, alle Dage, til Chefen for . . . *Pa-her-ta*.“

Af den Indskrift, der fandtes paa samme Side ligeoverfor, er der ligeledes kun Levninger tilbage:

„Bøi naadigt Dit Aasyn, Du, som staar op i den østlige Horizont . . . Du give Beskuelse af Ra, at skue maa ham Ptah-Præsten ved . . .“

Paa den tredje Side af Pyramidiet ses et lille Tempel med to knælende Figurer i ophøiet Arbeide. Ved Siden deraf læses paa den ene Side (se fig. 1 c) Indskriften: „Osiris Ptahmes“ og paa den anden: „Osiris'en, Hustruens *Ta-kefi*.“ Øverst ses Guden Ra i sin Baad.

Paa den fjerde Side af Pyramidiet ses øverst *Tum* i sin Baad og nedenfor ligeledes et lille Tempel med to knælende Figurer i ophøiet Arbeide; ved Siden

deraf læses (fig. d 1): „Chefen for Lovpriserne i Ptahs Tempel, *Pa-her-ta*. Paa den anden Side læses: . . . *bald*, rimeligvis Slutningen af et Kvindenavn.

Statuetter.

Paa en Statuette eller rettere en tredobbelt Statuette af Sandsten, bestaaende af to siddende Figurer, ved Siden af hvilke et ungt Menneske staar opreist, læser man ved Siden af den ene Figur (Tavle II fig. 13) Indskriften: „Forklareren, Profeten, Skriveren *Urenes*“ og ved Siden af den anden „*Khenmu*“. Dette Mindesmærke tilhører rimeligvis det fjerde Dynastis Tid, og er i ethvert Tilfælde udført før Aar 3000 f. Kr.

Paa Ryggen af et Brudstykke af en Statuette af en mørk Sandsten læses: „Arve-Høvding, Seglbevarer, Raad“ (Tavle II fig. 14). Navnet mangler.

Paa en Tavle, som en lille Statuette holder foran sig, læser man følgende Indskrift, (Skab 19, Tavle XVII fig. 2):

„Skriveren for Indkomster i Guld fra Landet . . . . (Vestlandet??), Chefen for Bygningsforetagenderne for Amon, *Ahmes*. Han siger: Ære være *Ra* (Solen) hver Morgen, han hæver sig over Himlens Horizont. Bøi naadig Dit Aasyn o *Ra*, (Solgud), naar den staar op, hver Dag Guderne (give???) — Naar Du staar op, oplyser Du de to Verdenes. Naar Du befarer den øvre Himmels, bringer Du alle Hjerter til Ro; naar Du standser (?) i Din Baad, da tilbedes Du (?); naar Du gaar ud af Livet, da er Du den, der taler Sandhed i Underverdenen“.

Adskillige Tegn ere meget vanskelige at læse, og som følge deraf ere flere Sætninger ikke lette at oversætte.

Paa en lille Bronzestatuette af *Imhotep*, som Grækerne antog for den samme Gud som deres Asklepios (Æskulap), læser man følgende Indskrift. (Skab 17 Tavle XX fig. 4):

„Gid *Imhotep* give Liv til *Imhotep mer-ptah*, Søn af *Pasmetik*“.

Som det sidste Navn viser, naaer denne lille Statuette

i det Høieste op til den Tid, da Psametiks Æt herskede over Ægypten.

Paa en lille Statuette af Talk læses (Tavle XX fig. 7):
 „Saa taler Khonsu, Amon-ra's første og ældste Søn;
 han, som elsker sin Fader: Giv Liv med al Ro og Sundhed“.
 Den lille Figur tilhører aabenbart Romertiden.

Paa en Bronzefigur af Horus i Skikkelse af en Spurvehøg læses: „Horus ... give Liv til Osiris, *Peti-osiris!*“ (Tavle II, 15).

Osirisfigurer.

I ægyptiske Grave træffes undertiden smaa Osirisfigurer af Træ, i hvis Fodstykke der findes et lille Gjemme, hvori man pleiede at nedlægge en mindre Del af Legemet.

Osirisfigur for *Za-n-heser*, (Skab 15, Tavle XVII fig. 2).
 Man læser paa Fodstykket følgende Indskrift:

„Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos. Han give et Offer med Brød, Oxekjød, Gaasekjød, tusinde Maal Vin, tusinde Maal Mælk, tusinde Klæder, tusinde Maal Røgelse, tusinde af alle gode og rene Ting til Osiris'en *Za-n-heser*, sandru“.

Paa Ryggen læser man Indskriften: „Osiris'en, Husherren, *Za-n-heser*, sandru, født af *Nai-menkh-s*, sandru“, og paa Forsiden: „O Osiris, Husherre, *Za-n-heser*, sandru, Søn af *Arru*, sandru“.

Osirisfigur for *Arru*, rimeligvis den Arru, der var Fader til nysnævnte *Za-n-heser*. Indskriften lyder (Tavle XVII fig. 3): „Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos, Han give alle Offergaver til Amon-sangeren *Arru*, sandru“.

Osirisfigur for *Peti-amon*; (fig. 7) paa Ryggen læses: „Osiris'en, den guddommelige Fader, *Pa-li-amon-neb-nes-u-ta-ui*, sandru, Søn af den guddommelige Fader for Amon *an-a* (?) sandru“. — Foran læses: „Saa siger den

guddommelige Fader for Amon *Pe-ti-amon-neb-nes-u-ta-aa*, sandru, Fromheds Herre“.

Osirisfigur for *Pe-ti-res*. Indskrifterne ere (Tavle XVII fig. 4):

„From (er) Osiris *Pe-ti-res*, sandru, som lever i Sandhed (?)“. „From (er) Osiris *Pe-ti-res*, sandru“. Navnet skal maaske læses *Pe-ti-kema*.

Osirisfigur for en Ubenævnt (Tavle XVII fig. 5):

„Hyldingen bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos. Han give Offergaver, al Underholdning, —“.

Osirisfigur for en Ubenævnt (Tavle XVII fig. 6):

„Saa siger Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos“.

Gravurner.

De indvendige Dele af Legemet som Hjerte, Lever, Lunge, Nyrer og Indvoldene udtoges altid af Liget og balsameredes særskilt, idet de fordeltes i fire Dele. Hjertet dannede én Del, Indvoldene og Maven en anden o. s. v. Ligesom hver Afdød antoges at blive Et med Osiris efter Døden, saaledes mente man, at enhver af disse Menneskets fire indre Dele blev til Et med en af Osiris fire Sønner, de fire Gravgenier, der førte Navnene *Amset*, *Hapi*, *Diua-mut-f* og *Kebh-sennu-f*. De fire omtalte Dele af Legemet nedlagdes ofte i særegne Gravurner, af hvilke der altsaa hører fire til hver Mumie. Imidlertid var det langt fra altid Skik at nedlægge de indre Dele i saadanne Urner; man finder ofte disse Dele henlagte i fire smaa Pakker ved Mumien.

Haru's Gravurne. Indskriften lyder som følger (Tavle XVIII fig. 1): „Saa siger *Hapi*: Jeg er *Hapi* for Osiris'en, Arve-Høvdingen *Haru*. Jeg er Din Søn, Din Livskraft, alle Dage. Jeg er kommet for at se Fader *Anubis*. Han

har kastet Fjenderne til Jorden; han har opløftet og udbredt Dine Arme til Himlens østlige Horizont. Du modtager Ra's Skikkelse i Himlens vestlige Horizont. Din Sjæl farer til Dit Legeme; Du sér Luën, Du føler Vinden. Dit Ansigt sér klart paa Mørkets Veie . . . .“

Ab-nefr-ra's Gravurne (Tavle XVIII fig. 2) Oversættelse:
 „Saa taler Isis: Jeg fælder Fjenden, giver Livskraft til Amset, som er i mig, Livskraft til Osiris'en. *Ab-nefr-ra*, Livskraft til *Amset* for Osiris'en, Chefen for Tavlerne.

Uah-ab-ra's Gravurne (fig. 4). Oversættelse:
 „Saa taler *Nit* (Neith): Morgen og Aften, alle Dage drager jeg Omsorg for *Diua-mut-f*, som er i mig; Osiris Chef for Skorpion-Besværgerne *Uah-ab-ra* (Apries, Hophra), sandru; han er Saligheds Herre.“

Amon-m-ape't's Gravurne (fig. 5). Oversættelse:
 „Saa siger *Selk* (Skorpiongudinden), Osiris'en, Chefen for Stenhuggerne, *Amon-m-ape't sandru*, salig hos *Kebh-senu-f*.“

Tef-nekht's Gravurne (fig. 6). Oversættelse:
 „Amset, Din Herre Khonsu's Arm, *Tef-nekht* (Stephinares) født af *Ta-tum*. O Osiris. Du sluttes fast sammen og ikke gaa Du bort!“

Gravurne med Indskriften: „Saa siger Hapi“. Intet videre. (fig. 7).

Gravurne med en for største Delen udslettet Indskrift (fig. 3); den begynder saaledes: „Saa siger Nephthys: Jeg lægger mine Arme om det, som er i mig . . . .“ Navnet er udslettet, kun et Par svage Rester af Tegn i Slutningen af Indskriften ere at spore.

Sten-Torblister.

Inden i Mumierne lagde man som Erstatning for det legemlige Hjerter, der toges ud og bevarede i særegne Gjemmer, — som vi ovenfor (S. 25) have sét, stundom i sær-

egne Gråvurier — ofte en Gjenstand af Sten i Form af en Torbist (Scarabæus); i Reglen forsynet med en Indskrift, Museet besidder fem saadanne Torbister med Indskrift og en halv Snæs uden Indskrift, (Montre 9, 4).

Stentorbist tilhørende *Unnofr* (Tavle XIX fig. 3). Indskriften lyder saaledes:

„Saa siger Osiris'en *Unnofr*, født af Kvinden *Ti-bast-ru-u*, sandru. Moders Hjerter! Hertet for min Forvandling. Staa ikke op imod mig i Dommen! Gjør ikke Modstand imod mig overfor Herrerne! Lad det ikke ske imod mig overfor Guderne! Lad der ikke være Brøde mod mig (eller lad der ikke være Vigen — nemlig: af Vægten, d. e. at jeg ikke skal veies og findes for let) overfor Vogterne af Vægtskaalen! Du er Existentsen i mit Legeme, *Khnum*, som giver Kraft til mine Lemmer. Du skride frem til det gode Sted! „Vi afstaa fra at gjøre Utalliges Navn stinkende, men bringe (egentlig gjøre) Menneskene i den Tid paa det rette Sted““. Hør det glædelige Udfald af Dommen! Sig ikke Løgn mod mig overfor den store Gud. Tag vare paa Dit Regnskab! Du er“. —

I den her oversatte Indskrift sé vi først den Døde at henvende Ordet til sit virkelige Hjerter, som han ved Fødselen med sit øvrige Legeme havde faaet af sin Moder. Længere nede se vi de fjendtlige Væsner, som ville tilintetgjøre de Afdødes Sjæle, svare og erklære, at de afstaa fra deres Forfølgelsen. Siden taler den Døde atter. Den sidste Sætning „Du er“ udvides paa andre Indskrifter til „Du er sandru“.

Denne Stentorbist fik Carsten Niebuhr foræret af en Ægypter under sit Ophold i Trib, det gamle Athribis, hvor den kort Tid iforveien var bleven funden ved Gravninger i Nærheden af Ruinerne. Den er næsten det eneste Mindesmærke, der kjendes fra Athribis. Den er forøvrigt ikke ældre end Psametiks Tid. Niebuhr har udgivet Indskriften (*Voyage* I pl. XI, slgn. p. 80).

Stentorbist tilhørende *Kai-kai-shennuj* (Tavle XVIII fig. 4).

„*Kai-kai-n-shennu* sandru. Han siger: Mit Hjerte fra min Moder! Mit Hjerte fra min Moder! Mit Hjerte for mine Forvandlinger! Staa ikke op imod mig i Dommen! Gjør ikke Modstand imod mig overfor Herrerne! Gjør ikke, at der er Brøde imod mig ligeoverfor Vogteren af Vægtskaalen. Du er mit Hjerte, som er i mit Legeme, Khnum, som giver Kraft til mine Lemmer! Du skride frem til det gode Sted. Vi afstaa fra at gjøre Navnet stinkende“.

Stentorbist tilhørende *Huj*. (Tavle XIX fig. 2). Paa den nederste Flade (fig. 2 a) læses:

„Saa siger Bygningsskriveren (eller Lovskriveren) *Huj*, sandru, han siger: Mit Hjerte, fra min Moder, to Gange! Mit Hjerte for mine Forvandlinger“.

Paa Brystskjoldet læses Indskriften: „Osiris'en Skriveren *Huj*, sandru“.

Paa Vingedækkerne ses paa den ene Side Osiris og Maa (?), paa den anden Side Horus. Indskifterne ere: *Huj* under Horus, og *Hag* (Regenten) under Osiris.

Nes-pe-seneb's Torbist. (Tavle XX fig. 8):

„Offer af Osiris'en, Vogter af Amonstemplet, *Nes-pe-seneb*, sandru. Han siger: Mit Hjerte, min Moder! To Gange. Mit Hjerte, mine Forvandlinger! Skil Dig ikke fra mig foran Vogteren af Vægtskaalen! Staa ikke imod mig! Lad ikke . . . .“. De sidste Ord ere næsten helt udslattede.

Mer . . . 's Torbist (Tavle XX fig. 9). Indskriften er meget skjødesløs affattet, Tegnene vanskelige at bestemme:

„Mit Hjerte fra min Moder, mit Hjerte for min Forvandling, Osiris *Mer . . .*“. Slutningen af Navnet er meget utydeligt indridset.

Firkantet Plade af Talk, paa hvilken der ligger en Torbist i ophøiet Arbeide (Tavle XIX fig. 1). Ved Siden af Torbisten ses indridset tilhørende Billedet af Osiris og tilvenstre Billedet af Anubis, begge ledsagede af Indskrifter.

næmlich ved den første *Esari*, d. e. Osiris, og ved den sidste *Anepu*, d. e. Anubis; nedenunder sés Indgangen til et Tempel, med to Pyloner.

Paa den nederste Plade sés Isis og Nephthys række Hænderne frem over en Oval, indeni hvilken der læses sex Linier Hieroglyphskrift. Indskriften er følgende:

„Saa siger Osiris *Mesu*; han siger: Mit Hjerte, Moders Hjerte! Hjerte for min Forvandling. Staa ikke op imod mig. Gjør ikke Modstand imod mig ligeoverfor Dommerne. Lad det ikke gjøres —“.

Museet besidder desuden flere smaa Sten i Form af Torbister, der have tjent som Signeter; flere af dem have Indskrifter. Paa et Par læses *Men-kheper-ra*, Thotmes III's Fornavn (Tavle I fig. 4 og 5); I, 6: *Ma-neb-ra* (Amon-hotep I, 7: *User-ma-ra* (Ramses II). Paa andre læses: *Ankh* (fig. 9), *Unnofr* (fig. 10).

En temmelig skjødesløs udskaaen lille Sten af denne Art bærer et Navn, der maaske skal læses *Res-res* eller *Ser-ser* (fig. 8). Paa en anden Sten læses Sebekhotep III's Fornavn *Kha-nefr-ra* (fig. 3) og Ordene: guddommelig Fader.

Gravkegler af brændt Ler.

Kegledannede Stykker af brændt Ler med en hieroglyphisk Indskrift paa den runde Underflade findes undertiden ved Tebens Grave. Deres Bestemmelse er ikke klar; de synes at have tjent som Stempler, f. Ex. til at stemple Teglsten, der skulde tørres i Solen eller brændes i Ovn.

I Museet findes tre Exemplarer af en saadan Grav-Kegle af brændt Ler med følgende Indskrift, i tre Colonner (Tavle XX fig. 5): „Anden Profet for (Kong) *Men-kheper-ra* (d. e. Kong Thotmes III), *Amon-m-ka*: Hans Hustru *qema* (d. e. Præstinden) *Ra-merje*“.

Indskriften begynder med den mellemste Colonne.

En anden Kegle (Tavle XX fig. 6) viser Indskriften: „Gid hyldes maa hos Osiris den kongelige Søn af *Kosh* (Æthiopien) *Mer-mes*“.

Denne *Mer-mes* var, som hans Titel viser, Statholder

i Æthiopien; han omtales paa flere Mindesmærker og levede under Thotmes III.

Forskjellige mindre Gjenstande.

Paa et af Westergaard hjembragt lille firkantet Stenstykke, ovenpaa hvilket man sér en Slange i Relief, læses følgende Indskrift paa den nederste Flade (Tavle XX fig. 1 b):

„Kongen af Øvre- og Nedre-Ægypten, Helten *Ra-maa* (eller *Maa-ra*), Livsgiveren . . . . ham *Amon-m-ha*, som er fast i Ro“.

Kongerne af Navnet *Amon-m-ha* tilhører det 12te Dynasti; denne Konge (Amonemha III) udmærkede sig ved at udføre store Vandbygningsarbejder og er rimeligvis den Konge, Herodot kalder Moeris.

Paa Kanten læses følgende to Indskrifter, den ene tilhøre, den anden tilvenstre (fig. 1 a):

„Saa siger *Uzi* (Buto), Herskerinden over Byen *Pe* og *Deb* (d. e. Byen Buto). Herskerinden over *Sheta* (Mumiekassen og Mysterierne), Regentinden over de to Lande: Hun give Liv med al Ro, al Hjerte-Glæde, al Lykke evigt!“

„Saa siger *Uzi* (Buto), Herskerinden over Byen *Pe* og *Deb* (d. e. Byen Buto), Herskerinden over *Sheta*, Regentinden over de to Lande: Hun give Liv i Fasthed med al Ro og al Sundhed!“

Paa en lille emaillet Plade af meget haard Sten (fig. 2), som i sin Tid er hjembragt af Niebuhr, læses:

„Tilbedelse af Herskeren over hans Hjertes Plads er foretaget af den elskelige af Hjerte, Profet for Mentu i Theben, Chef for Amonstemplet, af første Phyle, *Aapeni*, Søn af *Khem-usi Hor-kheb*“.

Paa en lille Trægjenstand (Tavle XX fig. 3) læser man paa to af Siderne en Indskrift:

„Skriveren, Chef for Arbeidsfolkene *Nefr-mennu*“.
„Skriveren, Chef for alle Amons Arbeidsfolk *Humash*“.

Paa en Hypocephal (Nakkestøtte) læses (Tavle XXI fig. 5): „Hører af Klager i Depotet, *Tura*“.

En Gjenstand af ~~samme~~ Art. (fig. 6) har en lignende Indskrift: „Skriver for Fodfolket *Turia*“.

Disse to have aabenbart tilhørt samme Mand.

Paa en lille Krukke læses (fig. 3): „Osiris *Neb-n-amon-zam* (?)“.

Paa en anden lille Krukke læses (fig. 4):

„Ære være Osiris *Kefai*!“

To Guldfingeringe med Indskriften *Ma-neb-ra* d. e. Amon-hotep III (Tavle II fig. 11 og 12).

Paa et lille Brudstykke af en Væg, der rimeligvis er taget fra en Grav i Nærheden af de store Pyramider eller ved Sakkarah, ses et Par Ord, som det naturligvis er umuligt at oversætte nøiagtigt, da de ere helt løsrevne fra deres Sammenhæng, og ikke danne nogen Sætning. Hieroglypherne ere udførte med særdeles Omhyggelighed og Nøiagtighed i svagt ophøiet Arbeide. Man læser (Tavle XVII fig. 8): „..... i hans, beskytter i ..... Nit (Gudinden Neith) Jubel i fuldt Maal .....“

Papyrusruller o. s. v.

Vi maa til Slutning omtale, at Museet besidder en Papyrusrulle med hieratiske Skrifttegn, der er udfærdiget for Kvinden *Ta-khel-habu*, Datter af Husfruen *Ta-repi*.

Rullen indeholder følgende Kapitler af de „Dødes Bog“ 1—7, 10—15, 17—18, 21—22, 27, 29, 30, 89, 110, 117—119 og 121.

Texten afviger i disse Kapitler ikke synderligt fra den turinske Papyrus for *Aufankh* (udgivet af Lepsius, under Titlen *Das Todtenbuch*; Berlin 1842). Mærkelige Varianter findes ikke i *Ta-khel-habu's* Papyrus. (Se Tavle XVIII fig. 8 a—c).

Museet eier endnu en lille Stump Tøi, et Stykke Mumiebind med hieratisk Skrift, indeholdende et lille Af-snit af det syttende Kapitel af de Dødes Bog.

Mumiekister.

Laag til en Mumiekiste af Kalksten, bestemt for den afdøde *Tent-mer-t-ur-t* (Tavle XXI fig. 1).

Paa Laaget har der været anbragt fem Colonner Indskrift, men den nederste Del af alle fem Colonner mangler, saaledes at Indskriften er meget mangelfuld; men da samme Indskrift ofte forekommer paa Sarkophaglaag og desuden findes i de Dødes Bog, hvor den danner det 72de Kapitel, er det ikke vanskeligt at udfylde det Manglende.

„Saa siger Osiris'en, *Tent-mer-ur-t*, sandru, født af *Tent-ha-a*, sandru. Bøier naadigt Eders Ansigt, I Retfærdigheds Herrer, [som leve evigt, evindeligt! Sæt mig i Gang til hint Land. Jeg bliver til Aand] ved Eders Cereemonier. Jeg har Kraft ved Eders Trylleord. Jeg regner med Eders Tal. Befrier [mig (derfor) for Krokodilen i denne Egn af Retfærdigheds Land! Giv mig min Mund, at jeg kan tale dermed!] Der er bleven givet mig alt hvad der glæder Hjertet i Nærværelse af Eder; thi jeg kjender, — ogsaa jeg — Eders Navne, ja, kjender Navnet paa den store Gud. [*Tekem* er hans Navn.] Jeg vender mig hen, hvor han vender sig hen, (og) omvendt. Jeg er rask, naar han er rask, (og) omvendt. Slaa mig ikke i [*Mesken!* Stød mig ikke ud af Døren, og lukkør den ikke] for mig Thi Brød har jeg fra Byen *Pe*, Drikke fra Byen *Dep*, (d. e. Spise og Drikke i Buto); fangne ere mine Arme i Helligdommen, det gjorde Fader *Tum*, han opreiste . . . .“

Her bryder Texten af; hvor meget af Fortsættelsen af denne Text der endnu har været at læse paa Sarkophagen, kan ikke afgjøres med Sikkerhed.

Mumiekiste af Træ bestemt for den afdøde *Pa-nes* eller *Pe-nes*. Man læser paa Laaget følgende Indskrifter (Tavle XXII, b—f):

„Saa taler Osiris, den Indviede i de Kongelige Mysterier, *Pa-nes*, sandru, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier *Horus*: Gid Moder *Nut* (Himmelgudinden) udbrede sig over Dig i sit Navn af Himmelens Hemmelighed, givende, at Du maa være som en stor Gud, og der ikke maa være nogen Fjende dér!“

„Saa siger *Ra Hor-m-akhi*, Gudernes Herre, *Ptah Sokar Osiris*, Herre over *sheta* (Sarkophagen): Han give al Offergave, al Underholdning til den Indviede i de Kongelige Mysterier *Pe-nes*, sandru.“

„Saa siger Osiris, man give Offre!“

„Saa siger *Sab*, Gudernes Arving.“

„Hyldning bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos, Anubis som er i *Ut* (Mumiebeklædningsbyen), Herre over *Ta-ser*, Tum, Herren af de to Lande i An (Heliopolis). Han give alle gode og rene Ting til Osiris *Pe-nes*!“

Paa Ryggen af Mumiekisten læses et Afsnit af de Dødes Bog (Tavle XXII a).

[Saa taler den Indviede i de Kongelige Mysterier, *Pane*], sandru, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier, Horus, sandru. Hans Moder var Husfruen *Zed-maa*. O! Osiris, som residerer i Vesten, (sagt) ved Thot, Evigheds Herre. Jeg er den store Gud i den guddommelige Baad. Jeg har ført Krig for Dig. Jeg er en af Guderne, Gudinden *Nuts* Børn, som støder Dine Anklagere tilbage, (en af) Dine Ledsagere. Jeg har kæmpet for Dig. Jeg er gaaet (i Kamp) for Dit Navn. Jeg er Thot, som giver Horus Kraft imod hans Fjender, den Dag, da Ordene dømmes i *Ha-ur* (det store Hus), det store, som er i An (Heliopolis).

Jeg er *Ded* (Osiris i Busiris), Søn af *Ded*, undfanget i Byen *Ded* (Busiris), født i Byen *Ded*. Jeg er med de for Osiris klagende Kvinder i *Ded*, som give Osiris' Ord Kraft imod hans Anklagere, som trænge Osiris' Anklagere tilbage. „Træng dem tilbage!“ — Saaledes taler *Ra* til Thot. Giv Osiris' Ord Kraft imod hans Fjender! Det er skét, siger Thot. Jeg er med Horus, den Dag da *Teshtesh* omvikles, og da Kilden aabnes at vadske *Urdhet's* Hjerte. — Mysteriet i *Ru-sta*. Jeg var med Horus, da han beskytter Osiris' venstre Arm, som er i *Sekhem* (Letopolis), saa jeg gaar ud og gaar ind af *Aahak* (?), slaaende Fjenderne i *Sekhem*. Jeg var med Horus Dagen, da der holdes Fest for *Osiris Unnofr*, da der holdes Fest for *Ra*, paa Otte Dags Festen og *Dena*-Festen i An (Heliopolis). Jeg

er Præst i *Ded* (Busiris), *Salver* i Abydos, ophøiende det, som er høit. Jeg er Profet i Abydos paa Dagen for Jordens Ophøielse. Jeg kjender Mysterierne i *Bu-sta*. Jeg læser Fest-Litanierne for *Ba*, Herren af *Ded* (Mendes). Jeg er *Gem*, Præst iblandt hvis Jevninge. Jeg er Overværkmester paa den Dag, da *Mes*-Baaden sættes paa sit Underlag. Jeg modtager Hakker, den Dag, da Marken ophakkes i *Khennsu* (Herakleopolis).

O I, som lade indtræde de fromme Sjæle i Osiris' Hus, lader indtræde Osiris *Pe-nes'* Sjæl . . . . Horus, Guldernes Herre, *Tum*, Herren af An's (Heliopolis) to Lande, Ptah, Sokar, Osiris i *Sheta* (Sarkophagen), Anubis, som er i den guddommelige Hal, *Unmofer*, Evigheds Herre. Han give et Offer med Tusinder af Oxer, Tusinder af Gjæs, Tusinder af Røgelseoffringer, Tusinder af Klæder til Osiris i . . . . Giv Osiris' Ord overbevisende Kraft imod hans Anklagere. Saa har *Ra* sagt til Thot⁴.

Den sidste Sætning er aabenbart kun en Gjentakelse af hvad der allerede tidligere forekommen i Stykket, og det skyldes utvivlsomt alene Affatterens Skjødesløshed, at disse Ord her ere tilføiede. Vi ville strax paa et andet Sted (S. 36) finde den rigtige Slutning.

Indeni Mumiekisten læses ligeledes hieroglyphiske Indskrifter, saavel i selve *Kisten* som i *Laaget*. Disse Indskrifter ere meget skjødesløst affattede og tildels slet bevarede; Indskriften i Kisten kan omtrent gjengives saaledes:

„O Hjerte af Osiris, den Indviede i de Kongelige Mysterier *Pa-nes*, sandru, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier *Horus*; — hans Moder var Husfruen *Zed-maa*! Det af Sten, det har han gjort til sit Hjerte for Herrerne, som ere i Underverdenen (*Kher-neter*): Han skrider frem iblandt dem, som . . . . Hjertet, som ere i Underverdenen (*Kher-neter*); han skrider frem, (thi) tilintetgjort har Thot. Dine Arme (?) tilhøre Dig! Dette Hjerte er givet Dig til Dit Minde. *Tum* leder det til Stenkammeret. Har han ikke gjort det? — (siger) Osiris, som residerer i Vesten, for ham i *Sekht-hotep* til den Tid, da der faaes Magt over al hans Synd, tagende Føde af Dine Ting i Din Haand i Din Nærhed . . . . Hjertet paa Pladsen i den store Sal,

tagende sin Frugt i *ru-ak*. Ikke er dette mit Hjerte blevet taget bort. Jeg er en af dem, som I hjemføre til hans Sted, idet I tilbagegive . . . til . . . der. Dømt har Osiris som residerer i Vesten. — . . . . . vendende bag omkring ham slaaende . . . . . Denne har bragt istand, Spiren; — hadefuldt er Retterstedet; men ikke borttages Osiris, den Indviede *Panes* o. s. v. (Tavle XXIII a, Linie 1—20).

Meningen af dette Stykke, som vi her have forsøgt at gjengive i Oversættelse, er ikke let at bestemme. Imidlertid er det klart, at Stykket har Hensyn til Ceremonien ved Indlæggelsen i Mumien af et Hjerte af Sten i Form af en Torbist, for at dette skulde udfylde Hjertets Plads indtil Legemets Forklarelses Dag. Texten afviger meget fra det tilsvarende Afsnit af de „*Dødes Bog*“ (Kap. 28), men da Indskrifterne paa Sarkophagen alle ere skjodesløs affattede; og Tegn ofte ere glemte, saa bliver det høist tvivlsomt, om vi her have en virkelig afvigende Recension af dette Afsnit; alt tyder tværtimod hen paa, at Forfatteren af Indskriften paa Sarkophagen ikke har forstaaet sin Original og har læst Linierne, som rimeligvis have været skrevne i lodrette Colonner, i urigtig Orden, saaledes at det sidste er blevet det første o. s. v. Vor Sarkophag bliver saaledes for saa vidt et interessant Aktstykke, som den viser, hvor ringe Kjendskab der var i Ægypten til Hieroglypherne og det ældre Sprog i den senere Tid.

Umiddelbart efter det her meddelte Stykke af „de Dødes Bog“ læser man endnu engang, ligesom udenpaa Kisten, det allerførste Afsnit af de Dødes Bog (XXIII a):

„O Osiris, som residerer i Vesten! — saa siger Thot Evighedens Konge. Jeg er en af Gudinden *Nut's* Børn. Jeg nedlægger Ras Fjender. Jeg har kæmpet for Dig. Jeg er Thot, som giver Ordet Kraft imod Horus' Fjender. Jeg er *Ded*, Søn af *Ded*, undfanget af Klagekvinderne for Osiris i *Ta-nte-abu*. Giv Osiris Ord overbevisende Kraft imod hans Anklagere! Træng dem tilbage! — Saa siger Ra til Thot. Det er udført, tilbagedrevne ere Anklagerne; saa siger Thot. Jeg var med Horus, den Dag, da *Teshtesh* indvikledes o. s. v.“

Vi skulle her ikke oversætte Fortsættelsen af denne

Indskrift, som læses paa Indresiden af Bunden af Mumiekisten (Tavle XXIII b), da den er en Gjentagelse af den ovenfor meddelte (S. 34) Indskrift. Kun med Hensyn til Slutningen, ville vi gøre opmærksom paa, at den er mere fuldstændig end Slutningen af den ovenfor gjengivne Indskrift. Efter den der givne Opregning af Gjenstande, som Ra, Tum, Ptah, Sokar, Anubis og Unnofr, skulde give den Afdøde, nævnes efter „Tusinder af Klæder“ følgende Ting (Tavle XXIII b, Linie 27—35):

„Tusinder af alle gode og rene Ting, Tusinder af gode og behagelige Ting, som Guderne leve i til Osiris'en den Indviede i de Kongelige Mysterier *Panes*, sandru, Fromheds Herre, Søn af den Indviede i de Kongelige Mysterier Horus, sandru; hans Moder var Husfruen den ædle, *Zed-maa*, Fromheds Herskerinde hos Herskeren Osiris, som residerer i Vesten.“

Foruden disse længere Indskrifter findes der endnu paa Laaget, under de først meddelte Indskrifter neden under en Scene, hvor den Afdøde, ledet ved Haanden af Thot, føres frem for Underverdenens Guder (slgn. ovenfor S. 20) flere kortere Indskrifter (Tavle XXIII c—f).

Ved Siden af et Par Hundeaber i tilbedende Stilling, sér man saaledes flere Gange gentaget Indskriften: „Tilbedelse fire Gange.“ (Tavle XXII d). Andre Indskrifter skulle tjene til at oplyse de billedlige Fremstillinger.

Nederst paa Mumilaaget ved Fødderne læser man „Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos, Anubis, Hersker over *Taser*, Tum, Herre af *An's* (Heliopolis') to Lande. Han giver alle gode og rene Ting til Osiris *Panes*!“

En anden Indskrift indeholder følgende ufuldendte Sætning: „Hylding til Ptah i Syd-Borgen, Anubis i *Duf*, Herre af *Ta-ser*. Han give Røgelse, Klæder, alle gode og rene Ting, alle gode og behagelige Ting!“

Paa Laaget læser man endnu Indskrifterne: „Saa taler Osiris: Man give Offre!“ „Saa taler Sab, Gudernes Arveherre.“

Dobbelt Mumiekiste bestemt for Kvinden *Ta-khennu* (Skab 1).

Der findes paa denne Mumiekiste ingen længere Indskrift, derimod flere kortere. Man læser saaledes paa den ydre Kiste i flere korte lodrette Colonner følgende Indskrift, hvoraf en Del er udslettet, (Tavle XXIV fig. 4 a):

„Hylding bragt Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos, Anubis, Herren af Taser; *Unnofr* (?), Herskeren over (Evighed), Ptah, Sokar (Osiris) i *Sheta*, han give alle Offre, al Underholdning til Osiris'en *Ta-khenmu*.“

Over denne Indskrift ses den Døde, ledet ved Haanden af Thot (slgn. ovenfor S. 20) at føres frem for Underverdenens Guder. Nedenfor Indskriften opdager man Levninger af Indskrifter i samme Stil, som den, vi her have meddelt; en af dem angaar Anubis.

Rundt om Siderne af Kisten læser man følgende Indskrift (Tavle XXIV fig. 4 h):

„Saa taler Horus . . . , den store Gud, Himlens Herre, Ptah i sin sydlige Borg, Herskeren over *Ankh-ta-ui*, Sokar Osiris, Herskeren over *Sheta*, *Tum*, Herren af de to Lande i *An* (Heliopolis). Han give et Offer med Brød, Oxekjød, Gaasekjød, alle gode og rene Ting, alle behagelige Ting . . . . . from hos Osiris, Herskeren i Vesten.“

Paa Indresiden findes med store Tegn følgende Indskrifter, paa begge Sider af Billedet af den vingede Sol:

„Edfueren. Han give Offer, al Underholdning godt!“

„Edfueren. Han give Offer med Røgelse og alle gode Ting (Tavle XXIV fig. 4 b og c).“

Paa den indre Mumiekasses Laag læser man følgende (Tavle XXIV d): „Hylding til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herre af Abydos. Han give Offer til *Ta-khenmu*.“ Neden under (XXIV e) læses: „Født af *Ta-bes*,“ hvilket maa være Fortsættelsen af denne Indskrift.

Længere nede læser man Indskriften (XXIV f): „Saa taler Isis. *Han* (!) give alle gode, rene Ting, alle gode og behagelige Ting“. Hertil slutter sig rimeligvis de Ord, man læser ovenfor (g): „for den fromme hos Hathor, *Ta-khenmu*.“

Mumiekiste bestemt for Amonspræsten *Ankh-f-khenou*. Følgende Indskrift læses flere Gange gjentaget, nemlig

saavel paa Bagsiden af Kisten, som i flere lodrette Colonner paa Kistens Forside (Tavle XXV fig. 5 n):

„Hylding bragt Osiris som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos, Sab, Gudernes Arving, Tum, Herren af de to Lande i An, Ptah Sokar Osiris i *Sheta*, Anubis, som er i *Ut*, Herren over *Ta-ser*, Anubis, som residerer i det guddommelige Kapel, Osiris Unnofr, den store Gud, Evigheds Herre. De give alle Offre, al Underholdning, tusinde Oxer, tusinde Gjæs, tusinde Maal Røgelse, tusinde Klæder, tusinde Maal Vin, tusinde Maal Mælk, tusinde Maal Olie, tusinde af alle gode rene Ting, alle behagelige Ting til Osiris'en, guddommelig Fader for Amon Ra, Gudernes Konge, *Ankh-f-khensu* sandru, Fromheds Herre, Søn af den guddommelige Fader for Amon-Ra, Gudernes Konge, *N-menkh-ra*, sandru, Fromheds Herre.“

I et Par af Colonnerne er paa Grund af Mangel paa Plads Slutningen udeladt; paa Bunden er Indskriften, hvor der var Plads tilovers, anført endnu en Gang.

Den midterste Colonne paa Laaget, lyder saaledes:

„Osiris'en, den guddommelige Fader for Amon-ra, Gudernes Konge, *Hopt-uxa* for Mut, Herskerinden over Himlen, *Ankh-f-mut*, sandru, Søn af den guddommelige *Mer* (?), *N-menkh-ra*, sandru, Fromheds Herre, Søn af Profet for *Mentu*, Herren over Theben, *Ankh-f-khensu*, sandru, Fromheds Herre for den store (?) Gud, (født af) Husfruen *Meh-er-tis*.“ (Tavle XXIV fig. 5 o).

Det er ikke klart, om *Ankh-f-mut* kun er et andet Navn for *Ankh-f-khensu* (begge ere Sønner af *N-menkh-ra*), eller om *Ankh-f-mut* er Fader til *N-menkh-ra*, i hvilket Tilfælde der i Slutningen af den ovenfor meddelte Indskrift vilde mangle Ordene „Søn af“.

Man læser endnu paa Forsiden af Laaget flere mindre Indskrifter, der findes anbragte som Forklaring af forskellige mythologiske Figurer (Tavle XXIV—XXV fig. 5 a—m):

„Saa taler *Nut*, Gudernes Moder. Hun give (eller vil give) alle Offre, al Underholdning alle gode og rene Ting til Osiris'en, guddommelig Fader for Amon *Ankh-f-khensu*.“

„Hyldning til Osiris, som residerer i Vesten, den store Gud, Herren af Abydos. Han give Offre, Underholdning . . .“

„Saa taler *Hapi*! Jeg er Din Søn, den elskede. Jeg er som Livskraft for Dig, (alle) Dage, for Osiris'en, den guddommelige Fader for Amon, *Ankh-f-khensu*.“

„Saa taler Amset: Jeg er Din Søn, den elskede. Jeg er Din Livskraft, alle Dage, for Osiris, guddommelig Fader . . .“

Lignende Sætninger udsiges fremdeles om de om „*Tiua-mut-f*“, „*Keh-senu-f*“, om „Anubis i *Ut*“, om „*Sab*“, om „Horus, som hævner sin Fader“, om „*Kher* (?)“, om „Anubis, som residerer i den guddommelige Hal“, om „Horus, som residerer i den guddommelige Hal“, om „Herskeren, som sér sin Fader“.

Mumiekiste for *Uah-ab-ra* (Tavle XXI fig. 2). Man læser paa den ene Side: „Hyldning til Osiris som residerer i Vesten . . . . . i *Ded*, *Uah-ab-ra*, Søn af *Hor-uza*, født af . . . . .“

Gravfigurer.

Man finder i de ægyptiske Grave oftere en hel De Smaafigurer i Reglen i Mumieform, som efter Indskrifterne kaldes *Ushabti* eller *Uashabts* d. v. s. Svarere (Respondenter); de bære forskellige Agerdyrkningsredskaber og have aabenbart Hensyn til det Afsnit af den Afdødes underjordiske Vandring, i hvilket han skal dyrke Marken *Alu* eller *Ely* (Elysium?)

En væsentlig Del af de Indskrifter, der læses paa disse Figurer, og som ogsaa findes i de *Dødes Bog*, hvor de udgjøre sjette Kapitel, har Hensyn til denne Del af de Afdødes fremtidige Virksomhed; foruden denne Text findes der i Reglen endnu i Begyndelsen af Indskriften et Ønske om, at den Døde maa blive lysende eller gjort lysende (*khw*), d. v. s. at den høiere Del af Sjælen (*khw*, den lysende Aand) maa blive gjenforenet med det forklarede Legeme.

Naar Figurerne ikke have Mumieform, men ere klædte i almindelig ægyptisk Dragt, findes der som oftest, foruden den længere paa Figurens Ryg anbragte sædvanlige Indskrift, en kortere Indskrift i en lodret Colonne paa Skjortet.

Den sædvanlige Indskrift er ofte ufuldstændig, idet

man af Mangel paa Plads har været nødt til at udelade en Del af den. Den afbrydes ofte midt i en Sætning.

Ha-aa's Gravfigur, (i civil Dragt). Basalt. Rasønnernes Tid (Tavle XXVI, 1). Paa Forsiden i en lodret Colonne: „Alt som bringes paa Offerbordet for Osiris, Herre af *Taser*: alle gode Ting for Osiris *Ha-aa*, sandru.“

Paa Ryggen: „*Ha-aa*, Directeur for Vand-Bassinet, Han siger: O Svarfigur, naar der dømmes, og naar han dømmes, naar han regnes for værdig til at udføre alle de Arbejder, (som udføres) i Underverdenen: at frugtbargjøre Markerne, at fylde Kanalerne, at skaffe Sandet fra Øst til Vest, og efterat alt Ondt er tilintetgjort dér (i ham), som en Person, der er Herre over sin Ejendom — naar han kaldes, til enhver Tid, da giver jeg Agt, naar man kalder Osiris *Ha-aa*, Directeuren for Vand-Bassinet.

Denne Figur frembyder den Mærkelighed, at den oprindelig har været bestemt for en Anden, af hvis Navn der forekommer enkelte Spor.

Liaa's (Levi?) Gravfigur (i civil Dragt). Rasønnernes Tid (Tavle XXVI, 2). Foran: „Osiris, Skriveren *Li-aa* (Levi?). Gid Osiris Skriveren *Li-aa* maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur. Naar der dømmes, naar der kaldes, og der bestemmes til at udføre alle Arbejder, som udføres i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest.....“ Intet videre.

Mai's Gravfigur, (Træ), Rasønnernes Tid (?). (Tavle XXVI, 3): „Gid Høreren af Klagerne *Mai* maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar der dømmes, naar Osiris *Mai* regnes (for værdig) til at gjøre alle de Arbejder, som gjøres i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand til Øst (eller) til Vest, efterat hans Synd er tilintetgjort der, som en Person, Herre over sin Eiendom; naar dér dømmes til enhver Tid, da giver jeg Agt, naar der kaldes.....“

Haq-r-se(?)'s Gravfigur. Fayence. Rasønnernes Tid (?). (XXVI, 4): „Gid lysende maa blive Høreren af Klager,

Haq-r-se(?), sandru. Han siger: O Svarfigur! Naar man dømmes, naar man udraaber til at gjøre alle de Arbeider, der gjøres i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne. Naar man dømmes, da er jeg, Osiris, Hører af Klager *Haq-r-se(?)*, givende Agt.“

Bena's Gravfigur (Træ). Rasønnernes Tid (?). (XXVI, 5): „Gid *Bena* maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur Du der! Naar der dømmes, naar der bestemmes i Underverdenen til at udføre alle de Gjerninger, som gjøres der; efterat Du har tilintetgjort Synden der, som en Person, Herre over sin Eiendom; at frugtbargjøre Marker, at fylde Kanaler, skaffe Sand til Øst og Vest, da giver jeg Agt.“

Seti-mes' Gravfigur (Træ). Rasønnernes Tid. (XXVI, 6): „Gid Over-Husfogden i Amonstemplet *Seti-mes*, sandru, maa blive lysende! Han siger: O Du Svarfigur. Naar man dømmes og raaber Dig, naar der bestemmes at gjøre alle de Arbejder, man gjør. ....“

Mai's Gravfigur (Alabast). Rasønnernes Tid. (XXVII, 13): „Gid Husfogden *Mai* maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar man dømmes, naar man raaber op Husfogden *Mai* i Underverdenen til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sandet fra Øst til Vest, saa giver jeg Agt, naar Du kalder der i Underverdenen.“

Tenuru's Gravfigur. Rasønnernes Tid. (XXVI, 7): „Gid Osiris *Tenuru*, Husfruen, maa blive lysende! Hun siger O Svarfigur. Du der! Naar der udraabes, naar der bestemmes til at udføre alle Arbeider i Underverdenen, frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest, se jeg giver Agt der. ....“

Ze-khensu-auf-ankh's Gravfigur. Maaske 6te Aarhundrede. (XXVII, 14): „Gid Osiris, 4de Profet *Ze-khensu-auf-ankh*, sandru, maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur, Du der, naar der bestemmes til at udføre Arbeider i Underverdenen, frugtbargjøre Marken, fylde.“ Løst videre.

Hor-ar-aa's Gravfigur. Maaske 6te Aarh. (XXVII, 15): „Gid Osiris, Chefen for Oplagsstedet *Hor-ar-aa*, sandru, maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur. Naar man dømmes, Osiris, Chef for Oplagsstedet, *Hor-ar-aa*, sandru, til at udføre alle Gjerninger, man gjør der i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden dér, som en Person, Herre over sin Eiendom, giver jeg Agt, naar Du kalder, naar I dømmes, til enhver Tid, man arbeider der, til at frugtbar-gjøre Marken, fylde Kanalerne, transportere Sand fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar Du kalder.“

Nefr-ab-ra's Gravfigur. Fayence. Psametiks Efterfølgeres Tid. (XXVII, 16): „Gid lysende maa blive *Nefr-ab-ra*, født af *Nes-neb-ta-ui*, sandru! Han siger: O Svarfigur! Du der! naar man dømmes Osiris *Nefr-ab-ra*, født af *Nes-neb-ta-ui*, sandru, til at udføre alle de Arbeider, som man udfører der, i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden dér, som en Person Herre over sin Eiendom, — da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes, til enhver Tid, man arbeider der, til at frugtbar-gjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sandet fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar I kalder.“

Pa-khas' Gravfigur. Fayence. Samme Tidsrum. (XXVII, 17): „Gid lysende maa blive Osiris, Øverste for Fodfolket, *Pa-khas*, født af *Usha(?)ad(?)*, sandru. Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar man dømmes Osiris, Øversten for Fodfolket *Pa-khas*, født af *Usha(?)ad(?)*, sandru, til at udføre alle de Arbeider, man gjør der i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre over sin Eiendom, — da giver jeg Agt, naar I kalder, naar I dømmes til enhver Tid, man arbeider der i Underverdenen . . . . . naar I dømmes.“

Peti-hor-m-hudi's Gravfigur. Fayence. Ptolemæertid. (XXVII, 18): „Gid Osiris, Embedsmand over Sydlandet (?) og Negerlandet (?), *Pe-ti-hor-m-hudu*, født af *Ta-a(?)* maa blive lysende! Han siger: O Svarfigur, naar der dømmes og Osiris, Embedsmand over Sydlandet (?) og Negerlandet (?)

Pe-ti-hor-m-hudu, født af *Ta-a*, dømmes til at udføre de Arbejder, som man udfører der i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre af sin Eiendom, da giver jeg Agt, naar Du kalder, naar I dømmes til enhver Tid, man arbejder der, til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar I kalde . . . .“

Khu-m-akhu's Gravfigur. Ptolemæertid (?). (XXVII, 19): „Gid Osiris *Khu-m-akhu* (? eller *Kem-akhu*?), sandru, maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur! Naar Osiris *Khu-m-akhu*, sandru, dømmes til at udføre de Arbejder, man udfører der, i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre af sin Eiendom: da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes, til enhver Tid, man arbejder . . . ., til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest; jeg giver Agt, naar I kalde.“

Hor-se-ese's Gravfigur. Ptolemæertid (?). (XXVII, 20): „Gid Osiris Skriveren *Hor-se-ese*, sandru, født af *Bast-ari*, maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur! Du der! Naar man dømmer Osiris *Hor-se-ese*, sandru, født af *Bast-ari*, ...“ Intet videre.

Pen-ani's Svarfigur. (Træ). (XXVIII, 21): „O Svarfigur! Du der! Naar man dømmer, naar man bestemmer . . . . hos de Kongelige Børn *Pen-ani* i Underverdenen, efterat han har tilintetgjort Synden der, som en Person, Herre af sin Eiendom, til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest, til at gjøre alle Arbejder, man gjør der, — da giver jeg Agt der.“

Gravfigur (XXVIII, 22): „O Svarfigur! Du der, naar man dømmer, naar man udraaber ved Nat eller ved Dag til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Øst til Vest, da giver jeg Agt, naar Du kalder.“

Gravfigur (XXVIII, 23). Hieratiske Tegn: „O Svarfigur! Du der! Naar Osiris *Aapu* (?) dømmes enhver (?) Dag, at udføre alle de Arbejder, man udfører i Underverdenen.“

Gravfigur af Træ med hieratiske Skriftegn. (XXI, 6): „Jeg er Osiris, Skrивeren *Nefr-pa-heb*. O Svarfigur! Du der! naar der dømmes, naar der bestemmes til at gjøre de Arbeider, der gjøres i Underverdenen, at skaffe Sand fra Vest til Øst . . . .“

Gravfigur. (XXVIII, 25): „Gid straaale (?) maa Osiris *Pa-ri* (?), født af *Ta-bekh*.“

Gravfigur. (XXVIII, 26): „O Svarfigur. Jeg er (?) from (?) jeg selv (?) . . . . *Pe-ti-hor-pe-khrod*.“

Gravfigur. (XXVI, 10). Rasønnernes Tidsrum: „Gid Osiris *Nesmut*, sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 27). Samme Tid. „Gid Osiris, Over-Arkivar i Skatkammeret (Finantsministeriet) *Su* . . . maa blive lysende!“

Gravfigur. (Træ). (XXVI, 8). Samme Tid. „Gid Osiris *kher-hebe* (Lægen??) *Kheper-zed-su* (eller *Bu-kheper-zed-su*??) sandru, maa blive lysende.“

Gravfigur. (Træ). (XXVIII, 28). Samme Tid. „Gid Osiris, Profet for *Amon-Ra* i Theben, *Rima* sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVI, 9). Samme Tid (?). „Gid Osiris *Ese-nefr*, sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 29). Psametiks Tid, eller senere. „Gid Osiris *Ankh-hapi*, født af *Bast-per* maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 30). Samme Tidsrum. „Gid Osiris, guddommelig Fader for Amon, Profet, *Zed-amon-auf-ankh*, født af *Ta-in* (?), sandru, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 31). Samme Tid. „Gid Osiris, ... *amon-sa* (?), født af *Ta-she*(?)*-ahe*, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 32). Samme Tid. „Gid Osiris, Profet for Bast, Herskerinden over *Ankh-ta-ui*, *Pe-ti-ptah*, maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 33). Samme Tid. „Gid Osiris . . . i Ra's Hus, Profeten *Her-f* (?), født af *Astarteh* (?) blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 35): „Gid Osiris, Profet for Amon, og guddommelig Fader, *Uzahor*, født af *Perhet* (?), maa blive lysende!“

Gravfigur. (XXVIII, 34): „Gid lysende maa blive Osiris *Bak* . . .“

Gravfigur. (XXVIII, 36): „Gid lysende maa blive Osiris, Befalingsmand over Fodfolket . . . *ari* . . .“

Gravfigur. (XXVIII, 37): „Gid lysende maa blive Osiris, *Un-m* . . . der . . .“ Resten udslettet.

Gravfigur. (XXVIII, 39): „Gid lysende maa blive Osiris . . .“

Gravfigur. (XXVI, 12). Rasønnernes Tid. „Osiris *Nesmut*.“

Gravfigur. (XXVI, 11). Samme Tid. „Osiris *Pen-maa*.“

Gravfigur. (XXIX, 41). Samme Tid (?). „Osiris *Nes-khensu-pe-khrod*, sandru.“

Gravfigur. (XXIX, 42). Samme Tid (?). „Osiris, Over-Arkivar ved Skatkammeret i Amons-Tempel, *Za-nefr*.“

Gravfigur. (XXIX, 43): „Osiris, Profet og guddommelig Fader for Amon, *Ze-khensu-auf-ankh*.“

Gravfigur. (XXIX, 45): „Osiris, Profet for Amon *Nes-khensu*.“

Gravfigur. (XXIX, 44): „Osiris, guddommelig Fader for . . . . *Kanum* (?) *Ptah-mehs* (?) eller *Ptah-nes* (?)“.“

Gravfigur. (XXIX, 46): „Osiris *M-nes-khensu*.“ (Maaske Skrivfeil for *Nes-khensu*).

Gravfigur. (XXIX, 47): „Osiris, Husfruen *Ukhakh*.“

Gravfigur. (XXIX, 48): „Osiris *Her-bast*, født af *Ta-snekt-ese*.“

Gravfigur. (XXIX, 49): „Osiris, Øverste for Fod-folket, *Psemtek*, sandru, født af...“

Gravfigur. (XXIX, 50): „Osiris, guddommelig Fader og Profet for Nut, *Mai*...“

Gravfigur. (XXIX, 51): „Osiris, Husfoged i Amons-templet, *Pen-amon-henu*.“

Gravfigur. (XXIX, 52): „Osiris, Husfoged i Amons-templet, *Pen-anu*.“

Gravfigur. (XXIX, 53): „Osiris *qema* (Præstinde), *Nefri* (eller *Nefr-ari*).“

Gravfigur. (XXIX, 54): „Osiris *qema* (Præstinde) for Amon, *Ur-uah-su*; hun, som er fast i Fred, evigt.“ — En anden Figur (54 b): „Saa taler Osiris, *qema* o. s. v.“

Gravfigur. (XXIX, 55): „Osiris, Tjener for Gud, *qema* (Præstinde) for Amon, *Ta-nte-m-shen*.“

Gravfigur. (XXIX, 56): „Osiris, Tjener for Gud, Embedsmand i Muts Tempel, *Ashu-khetu*, sandru.“

Gravfigur. (XXIX, 57): „Osiris, Formand for alle Profeter og første Profet for Anubis og for Ra, *Khalu*.“

Gravfigur. (XXIX, 58): „Osiris, Evigheds Herre evindeligt, første Profet for Ra (Osviis?), *Khalu*.“

Gravfigur. (XXIX, 59): „Saa taler Osiris, Husfoged i Amonstemplet, *Za-nefr*.“

Gravfigur. (XXIX, 60): „Saa taler Osiris, *Hor-pe-nekht-tef*.“

Gravfigur. (XXIX, 61): „Saa taler Hathor'en, *Nit (?) -ari (?)*.“

Gravfigur. (XXIX, 62): „Saa taler Osiris . . . .“

Gravfigur. (XXVIII, 40): „Hylding bragt Osiris, Herre af *Ded* (Busiris), den store Gud, Herre af Abydos. Han give alle gode Ting . . . . til *Aapu*.“

Psemteks Gravfigur. Sjette Aarhundrede. (Tavle XXIX, 64): „Gid Osiris, Embedsmand ved den kongelige Bogføring over . . . ., *Psemtek*, født af *Mer-nit*, sandru, maa blive lysende. Han siger: O Svarfigur! Naar Osiris, Embedsmand ved den kongelige Bogføring over . . . ., *Psemtek*, født af *Mer-nit*, sandru, dømmes til at udføre alle de Arbejder, man udfører der i Underverdenen (?), efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person, Herre over sin Eiendom, — da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes til enhver Tid, man arbejder der, til at frugtbargjøre Marken, fylde Kanalerne, skaffe Sand fra Vest til Øst og omvendt. Jeg giver Agt, naar I kalde!“

Imhoteps Gravfigur. Sjette Aarhundrede. (Tavle XXIX, 65): „O Svarfigur! Du der! Naar Osiris *Imhotep*, født af *Amon-artis*, sandru, dømmes til at udføre alle de Arbejder, man udfører dér, i Underverdenen, efterat tilintetgjort er Synden der, som en Person Herre over sin Eiendom, da giver jeg Agt, naar I kalde, naar I dømmes, til enhver Tid man arbejder der, til at frugtbargjøre Markerne, fylde Kanalerne, føre Sand mod Vest og Øst. Jeg giver Agt, naar I kalde.“

I den her givne Rækkefølge have vi indenfor de Grupper, hvori vi have samlet Figurerne efter de Indskrifter, de ere forsynede med, saavidt muligt ladet Figurerne følge efter hinanden i deres kronologiske Orden.

Assyriske Indskrifter.

Vi maa her først omtale tre Alabastplader med Kileskrift, der upaatvivleligt ere fundne i Nordvestpaladset i Nimrod, det gamle Kalah, hvilken Kongeborg blev bygget omtrent 880 f. Kr. af Kong Assurnasirpal (se Forfatterens *Assyriens og Ægyptens gamle Historie*, S. 377). De tre Plader indeholdt oprindeligt samme Indskrift, men uheldigvis har man ved at løsne dem fra deres Plads, afhugget den yderste Del af Pladerne, hvorved Linierne ere komne til at mangle Begyndelse og Slutning. Indskriften, der findes gjentaget mange Gange i det omtalte assyriske Palads, og som læses paa omtrent en Snes Alabastplader i British Museum, er udgivet af Sir Austin Henry Layard 1851, i hans Indskrifter; den kan gjengives paa følgende Maade paa Dansk:

„[Palads (tilhørende) *Assur-nasir-pal*]¹ Konge af Assur, Yndling af Guden *Bel* og Guden . . . . (Herkules), Tilbeder af *Anu* og *Dagon*, [Dyrkeren af de store Guder, den mægtige Konge, Hærskarernes Konge, Konge af Landet Assyrien, Søn af *Tiglath-usur*, den store Konge, den mægtige Konge, Hærskarernes Konge]² Konge af Landet Assyrien, Søn af *Raman(?)*-*nirari* (eller *Bin(?)*-*nirari*), Hærskarernes Konge, Konge af Assyrien, (han er) den

---

*) Den øverste Plade er den fuldstændigste, kun faa Grupper af Begyndelsen af Linierne mangle, derimod er en stor Del af Slutningen af Linierne hugget bort. Ved Klammer er det angivet, hvor meget der mangler af hver Linie. Ved Stjerner er der betegnet, hvor Indskriften paa de to nederste Plader begynder. Paa en af disse er der af Stenhuggeren begaaet den Feil, at endel Ord ere gjentagne to Gange, hvorimod andre synes udeladte.

tappre Helt, som vandrer frem i [Tro paa Assur, sin Herre, og som iblandt Kongerne over de fire Tungers Lande ikke har nogen Jevning,]³ en Fører, som ikke frygter Modstand, en mægtig [Styrer uden Lige, en Konge, som lader de Oprørske bøie sig, som har gjort sig til Herre over alle]⁴ Hærskarer af Mennesker, den mægtige Fyrste, som nedtræder [sine Fjenders Isser, som nedslaaer Fjendernes Land]⁵, som nedbryder de Ondes Sammenhobninger, som skrider frem i Tro [paa de store Guder; hvis Haand har taget alle Lande tilsammen],⁶ og hvis Strækninger alle tilsammen han har gjort sig til Herre over, [og fra hvem han har taget Tribut; fra alle de Strækninger, som han paalagde Tribut,]⁷ tagende Gidsler og foreskrivende Love for alle disse Lande. [Da Assur, min Herre, Udraaberen af mit Navn, Udvideren af mit]⁸ Kongerige, gav sin uforlignelige Kraft til mit Herredømmes Haand, [kom jeg over det vidtstrakte Land *Lulumies* Hære; midt i]⁹ Kampen slog jeg dem med Vaabnene. Ved Hjælp af [*Shamas* (Solguden), af Guden . . . . (Herkules) og Guden . . . . (Luftguden), mine Tillids Guder, kom jeg farende løs paa Hærene fra Landet]¹⁰ *Nairi* (Flodlandet), Landet *Kirkhi*, Landet *Subarija*, Landet *Nirib*, [ligesom Guden . . . . (Luftguden), Oversvømmeren; (thi jeg er) en Konge, som fra]¹¹ hinsides * Floden Tigris, har bøiet under sit Aag, lige indtil Bjerget Libanon og det store Hav, Landet *La[ki]*, helt ** og holdent, og Landet *Suhi* lige til Byen *Rapik*]¹², og hvis Haand har taget lige fra Kilden af Floden *Supnat* (Dibenneh-Su) indtil *Bitanis* [Enemærker, fra *Kirruiri* til *Kirzani*, fra hinsides Floden Nedre-Zab indtil Byen]¹³ *Tel-Bari*, hinsides Landet *Zaban*, indtil Byen *Tel-sab-dani* [og *Tel-sa-apetani*, Byen *Harimu*, Byen *Harutu*, Byen *Birati* i Landet *Kardumias* (Babylonien), det føiede jeg til mit Lands]¹⁴ Grændser. Fra Enemærkerne af Byen *Babiti* indtil Byen *Tarmar* (eller *Khasmar*) regnede jeg dem for Folk i mit Land. I Landene, som jeg havde gjort mig til [Herre over, indførte jeg mine Lovbestemmelser, de bragte deres Hyldest. Jeg, *Assur-nasir-pal*, Herskeren, den Ædle, Dyrkeren af]¹⁵ de store Guder, den ædelmodige, den store, han, som har

taget Byer og Landstrækninger og alle deres Enemærker, Herrernes Konge, som [tilintetgjør de Onde, som styrker de Sagtmodige, som ikke frygter nogen Modstand, som betyninger selv de Frygtløse]¹⁶, som bekæmper Ondskaben (?), en Konge, som fra sin Thronbestigelse af slog Folkene (?), en Konge, hvis Berømmelse (egl. hvis Horns Berømmelse) [trængte frem over Bjerge og Have, som gjorde Konger]¹⁷, mægtige og frygtløse, ligefra Solens Opgang indtil dens Nedgang, [underdanige: Byen *Kalah*, (Nimrod), den for-dums By, som Salman-eser, Konge af Assyrien, Herskeren, som gik]¹⁸ forud for mig, havde bygget, denne By var i Forfald og Øde, denne By, paany [byggede jeg den op. Folk, min Haands Bytte, fra Landene, som jeg havde taget, fra Landet *Suhi* og Landet *Lakie*, helt]¹⁹ og holdent, Byen *Sirku* paa hin Siden Euphrat, [hele Landet *Zamua*, Edens Børns Land, Khetiterlandet og Undersaatter af *Lubarna* i *Patina*]²⁰, samlede jeg og bosatte dem i dens Midte. [Den gamle Høi forandrede jeg, indtil (Høiden af) Vandet]²¹ bragte jeg den, indtil 120 Breder [i den lave Grund (?) lod jeg den gaa. Palads af Ceder]²², Palads af Cypress, Palads af *Daprani*-[Træ, Palads af Tømmer, Palads af *Muskani*-Træ, Palads af]²³ *Botni*- og *Tarpi* (?) Træ til [Bolig for min Majestæt og til Berømmelse for mit Herredømme for evigt]²⁴ grundlagde jeg i dets Midte, med Frembringelser af Lande [og Have, med stærke (?) og varige Stene, lagde jeg]²⁵ Grunden, opførte og indrettede jeg den. Et Tag (?), et Bolværk (?) fæiede jeg dertil af Kobber, Døre af Ceder og Cypress, af *Daprani*-Træ og *Muskani*-Træ reiste jeg ved dens Porte; Sølv]²⁶, Guld, Tin, Kobber, Jern, [min Haands Bytte fra de Lande, jeg havde gjort mig til Herre over, samlede jeg i rigelig Mængde og anvendte det i dens Midte].

Paa en Teglsten, (Antiksamlingen 30), hjembragt af Rask fra Babylon, læser man følgende (Tavle XXXI, fig. 1):

„Nabukuduruzur Konge af Babylon, Istandsetter af Pyramiden (?) og Taarnet (?), ældste Søn af Nabopallassar, Konge af Babylon, er jeg.“

En anden Teglsten, som er kommet til Kjøbenhavn

fra Calcutta, hvortil den rimeligvis er bragt fra Babylon af en engelsk Reisende (fig. 2), har samme Indskrift, kun at de sidste Ord: „er jeg“ (i Assyrisk udtrykt ved Ordet *anaku*: jeg) her ere udeladte.

Desuden findes der i Museet endel assyriske og baby-lonske Cylindre, som have været baarne i Fingerringe, og have tjent som Signeter. Paa Cylindrene (se Tavle XXXI), ses snart Optrin fra Gudsdyrkelsen — man sér Guder, foran hvem en eller flere Mænd ere afbildede bedende eller bringende Offre —, snart Optrin fra de gamle Sagn, som vi de senere Aar have lært at kjende, og hvori blandt Andet Syndflodssagnet er indflettet. Indskrifterne indeholde ikke sjældent Gudenavne, deriblandt mange Navne paa Guder, hvis Rolle og Virksomhed ere nøie kjendte; men da Gudernes Navne uheldigvis skrives med Monogrammer, og da det hidtil kun er lykkedes at læse faa af disse, saa er der endnu mange Gudenavne, hvis Udtale vi ikke ere istand til at angive. Da Gudenavne ikke sjældent udgjøre Bestanddele af de Personnavne, der findes paa Cylindrene, kunne disse heller ikke bestemmes, og vi ville derfor foretrække her at undlade at forsøge en Gjengivelse af disse Indskrifter. Vi anføre blot eksempelvis, at paa et Par af Cylindrene bestaar Indskriften af Ordene „Guden *Shamas* (Solguden), Guden *Malik* (Molok)“ *).

---

*) Et autograferet Tillæg vil give Indskrifterne med nogle oplysende Bemærkninger.

Phønikiske (puniske) Indskrifter.

Museet eier ikke nogen phønikisk Indskrift fra Phønikernes egentlige Hjem, den syriske Kyst; de Indskrifter, i phønikisk Sprog og med phønikiske Skriftegn, der opbevares i Museet, komme alle fra Nordafrika, fra Karthago og Omegn. De to første Indskrifter tilhøre rimeligvis Tiden før Karthagos Ødelæggelse. De øvrige ere yngre end Karthagos Fald og tilhøre den Tid, da Romerne havde Besiddelser i Nord-Afrika. Det phønikiske eller *puniske* Sprog taledes ikke blot i de phønikiske Stæder i Afrika og i deres Omegn, men var tillige Hofssprog og anvendtes tildels ogsaa som lærdt Sprog i Kongeriget Numidien.

Indskrift fra Malga over *Abd-melkart*, (Antiksamlingen 4, Nr. 1, Tavle XXXII, fig. 1), Indskriften bestaar af fem Linier og kan oversættes saaledes:

„Til den store Gudinde, Tanit, Baals Aasyn, og til Herren (Adon, Adonis), Baal-Khamon, efter Løfte af *Abd-melkart*, Suffeten, Søn af *Bad-melkart*, Søn af *Hanno*.“

Stenen fandtes 1831 eller 1832 af den danske Konsulatssekretær Scheel i Tunis ved Landsbyen Malga tæt ved det gamle Karthago.

Indskrift fra Karthago, sat af *Mat-malkat*:

„Til den store Gudinde Tanit og til Herren (Adon, Adonis) Baal-Khamon efter Løfte af *Mat-malkat*, Datter af *Suffet*.“ Tavle XXXII fig. 2.

Denne Sten blev funden den 12te Mai 1838 af Kammerherre Falbe, tidligere dansk Generalconsul i Tunis.

Ufuldstændig Indskrift fra Karthago paa tre Linier, funden den 26de April 1838 af Falbe i den Lavning som

adskiller Ruinerne af Karthago fra Byens gamle Gravplads. Den bevarede Del af Indskriften er følgende (XXXIII, 6):

„Til Vor Herre Baal-Khamon: saasnart han hørte min Røst, og min Røgelse“....; den sidste Sætning har sikkert oprindelig lydt: „og min Røgelse var stegen op til ham, saa hørte han min Bøn.“

Navnet paa den, der har indviet Stenen, er helt forsvunden.

Indskrift paa tre Linier, funden 1836 imellem Bedja og Kef af den danske Consulatssekretær Scheel i Tunis:

„Til Herren Baal Khamon, da han hørte hans Røst og velsignede ham; *Zuada*, Søn af *Barik-baal*, Søn af *Mezigaran*.“ (XXXIII, 5).

Det sidste Navn, som ogsaa forekommer i de numidiske Indskrifter, og som maaske er af numidisk Herkomst, har under Formen *Mazagran* bevaret sig i Nordafrika indtil vore Dage, ja er endog — rigtignok ikke som Personnavn, men som Betegnelse for en Ting fra det daglige Liv — overført til Frankrig, hvor de fleste Fremmede have hørt Ordet *Mazagran* mange Gange.

Gravskrift over *Laki* (Lucius), opdaget 1838 ved Makhter af Falbe. Indskriften, der er i to Linier, lyder saaledes: „Denne Sten er reist over *Luki*, Søn af *Baal-shafat*.“ (XXXII, 3). *Luki* er rimeligvis det latinske Lucius.

Brudstykke af en Indskrift, hvorpaa der læses nogle Bogstaver i to Linier; men da kun lidet er leynet (se Tavle XXXII, fig. 4 og Tavle XXXIV), saa er det ikke let at afgjøre, om Stykket tilhører en Gravsten eller en Votivindskrift. Stykket, som er af Marmor, blev funden den 14de Mai 1847 af Dr. Guyot ved Gebel-Masuna i Nærheden af Guelma. De Tegn, der ere tilbage, kunne maaske læses: „*Tarban* (?) *Or-Baal* (?) . . . . Datter af . . . .“

(Man vil nedenfor (S. 58) finde Antiksamlingens sex puniske Indskrifter gjengivne med hebraiske Bogstaver, samt et Glossarium over de Ord, der findes i Indskriftene, S. 61).

Numidiske (libyske) Indskrifter.

Museet besidder tre Indskrifter med Skrifttegn, som anvendtes i det gamle Kongerige Numidien, naar man vilde benytte Folkesproget til skriftlige Optegnelser og Meddelelser (Antiksamlingen 4, 8—10, Tavle XXXIII). I Provindsen Constantine i Algérie har man i de senere Aar funden over et Par hundrede saadanne Indskrifter, hvoraf navnlig en stor Mængde ere blevne opdagede af General Louis Léon César Faidherbe, der i den sidste fransk-tydske Krig var Chef for den franske Nordarmée. Man skylder ogsaa Faidherbe en fuldstændig Udgave af de numidiske Indskrifter, ligesom ogsaa Benævnelsen „*numidiske Indskrifter*“ først er indført af ham; tidligere kaldte man Indskrifterne mindre passende *libyske Indskrifter*.

De tre Indskriftstene i Kjøbenhavns Museum stamme fra Tunis, idet de ere hjembragte af Kammerherre Falbe.

Indskrifter med numidiske Skrifttegn fra Tunis ere endnu store Sjældenheder; men det er dog muligt, at, naar Tunis engang bliver undersøgt ligesaa grundigt som Algérie er bleven det af franske Oldgranskere, vil der komme flere saadanne Indskrifter for Dagen i dette Land.

De numidiske Indskrifter frembyde den Egenhed, at de maa læses fra neden af opad; men, da hver Indskrift bestaar af flere Colonner, og der ikke hersker nogen fast Regel for, i hvilken Orden Colonnerne skulle læses, om man skal begynde til Venstre eller til Høire, saa er det indlysende, at det ikke er saa let en Sag at læse og gjen- give Indskrifterne rigtigt. De numidiske Indskrifter, der rimeligvis alle ere Gravindskrifter, indeholde gjerne et Navn

i Reglen fulgt af Ordet „Søn“, efter hvilket følger Navnet paa Faderen; undertiden er til Slutning tilføjet Navnet paa den Stamme, den Afdøde tilhørte.

I de numidiske Indskrifter er ligesom i hebraiske og phønikiske Indskrifter kun Møddlydene skrevne; Selvlydene ere ikke udtrykte. Det er derfor ikke let at angive Udtalen af Navnene; men i denne Henseende behøver man alligevel ikke at opgive alt Haab om efterhaanden at kunne læse Navnene bedre og bedre; i de latinske Indskrifter fra Nordafrika findes der nemlig endel numidiske Navne, og flere af dem kunne gjenfindes i de numidiske Indskrifter. Læsningen af de numidiske Indskrifter skyldes Joseph Halévy fra Adrianopol.

Indskrift (Tavle XXXIII) Nr. 1. *Nimeriua*, Søn af *Mazir Audiba*.

Indskrift Nr. 2. *Maziba*, Søn af *Maziz*.

Indskrift Nr. 3. *Maza* ..., Søn af *Maza* (?) ... *aun* (?)

Det første Ord svarer til *Nimmira* og *Nammiras* i de latinske Indskrifter; *Maziba* er Navnet *Mazippa*, som forekommer hos Tacitus (*Annali* II, 52); *Maziz* og *Audiba* ere hyppige Navne i Indskrifterne.

(Man vil nedenfor (S. 59) finde Antiksamlingens tre numidiske (libyske) Indskrifter gjengivne med hebraiske Bogstaver og et Glossarium over Ordene i Indskrifterne (S. 61).

Persiske Indskrifter.

Museet besidder ingen Indskrifter fra det ældre persiske Riges Tid; alle de Indskrifter fra Persien, som Museet eier (Antiksamlingen 32, Tavle XXXV), tilhører Tiden efter Alexander den Store, saavel Parthertiden som det ny-persiske Riges Tid. Alle de Indskrifter fra Persien, som man finder i Museet, ere indgraverede paa smaa Stene, der have tjent som Signeter; de skulle derfor alle læses i Aftryk. Skriften er den saakaldte *Pehlevi-Skrift*, som forblev i Brug i disse Lande indtil Persiens Erobring af Muhamedanerne.

1. Signet med en Løve, hjembragt af Niebuhr. Indskriften begynder under Løvens Fødder og synes at maatte læses saaledes:

„*Azbutan*, en fri Mand fra Landet *Ut*.“

2. Signet med en Kriger med en Landse i Haanden. Indskriften er *Saroshpatani mazd*.“

3. Signet med en Løve, omkring hvilken Indskriften *Shakhpukhri Nakhui*. Det første Navn er *Sapor*.

4. Signet, hvorpaa Billedet af en staaende Mand. Indskriften er *Balatshaki Ridapush*. Det første Navn kaldes af Grækerne Vologeses.“

5. Signet med et Brystbillede. *Abdullai*, d. e. Abdullah.

6. Signet med et Brystbillede. *Apd-nakhshi* (Navnet betyder maaske: Slangedyrkeren).

7. Signet med en Løve. *Rasti* d. e. den retfærdige.

8. Signet med en Bjørn eller Vildsvin. *Shipitri* d. e. Sphæren.

9. Signet med et Brystbillede. *Apastan ver Jezdan-*
d. e. Tillid til Gud.

(I oldnordisk Museum findes en lignende Indskrift paa en Ring fra den yngre Jernalder; (Tavle XXXV, 11).)

Antiksamlingen besidder endnu en Signet med en Indskrift, *Bardan* (d. e. Bardanes), se Tavle XXXV, 10. Den stammer rimeligvis fra Parthertiden. De Tegn, hvormed den er skreven, vare brugelige under Partherne. (Et Glossarium findes S. 62).

En Signetring, hvorpaa der er indgraveret en Løve og en Indskrift med arabiske Bogstaver: *Muhammed ben abar* eller *aban* (Tavle XXXV, 14), stammer rimeligvis fra Persien, men har kun ringe Ælde.

Nabataiske og Syriske Indskrifter.

Museet eier en Signetsten, (Tavle XXXV, 12), hvorpaa ses en Rytter, som dræber en Slange (Forbillede for Legenden om St. Georg og Dragen?). Man sér foran Rytteren en Indskrift, som er at læse *Aphkhi* eller *Aphti*.

En Signetsten (Tavle XXXV, 13), hvorpaa ses en Fugl, rimeligvis en Due, skal efter Prof. M. A. Levy i Breslau være af kristelig Oprindelse. Indskriften synes at kunne gjengives „*Kablaha* (?), Naade over ham!“

Omskrift af de puniske Indskrifter.

<p>1. (Tavle XXXII, 1; S. 52.)</p> <p>לרבת לתנת מן בע- ל ולאדן לבעלחמן אש נדר עבדמלקר- ת השפט בן ברמל- קרת בן הנא</p>	<p>2. (Tavle XXXII, 2; S. 52.)</p> <p>לרבת לתנת מן ב- על ולאדן לבעלח- מן אש נדרא מתמ- לכת בת שפט</p>
<p>3. (Tavle XXXII, 3; S. 53.)</p> <p>מנא אבן ז ל לקי בן בעלשפט</p>	<p>4. (Tavle XXXII, 4; S. 53.)</p> <p>ת ערבן (?) אח (?) בעל ...בת...</p>
<p>5. (Tavle XXXIII, 5; S. 53.)</p> <p>לאדן בעל חמן כע שמע קלא ברכא צועדא בן ברכבעל בן מעצנערן</p>	<p>6. (Tavle XXXIII, 6; S. 53.)</p> <p>לאדן בעלחמן כ שעמ- א קלא וקסיר א....</p>

Omskrift af de numidiske Indskrifter.

(Tavle XXXIII; S. 54—55.)		
1.	2.	3.
נמריוא	מצבה	מצ ..
ו מציר	ו מצין	ו מצ ..
אודבה		און (?)

Prøver paa ægyptiske Indskrifter

(med Angivelse af Udtalen og en interlinær Oversættelse).

1.

<i>suten ti</i>	<i>hotep</i>	<i>(e)sari</i>	<i>khent</i>	<i>ament(?)</i>	<i>neter aa</i>		
Hyldning	til	Osiris,	som	residerer	i	Vesten,	den store Gud,
<i>neb</i>	<i>abedu</i>	<i>anepu</i>	<i>amu</i>	<i>ut</i>	<i>neb ta-</i>		
Herren	af	Abydos,	Anubis,	som	er	i	Byen Ut, Herren
<i>ser (sezer?)</i>	<i>sab</i>	<i>repa</i>	<i>neter-u</i>	<i>unnofr</i>			
af	Taser,	Sab,	Gudernes	Arveherre,	Unnofr,		
<i>neter aa</i>	<i>haq zet</i>	<i>ti-snu</i>	<i>perkheru</i>				
den	store	Gud,	Evigheds	Herre.	De	give	Dødsoffer
<i>M m</i>	<i>ah-u</i>	<i>M m</i>	<i>apet-u</i>	<i>M m</i>	<i>netr-sentr</i>		
(med)	1000	Oxer,	1000	Gjæs,	1000	(Maal)	Røgelse,
<i>M m</i>	<i>menkh-u</i>	<i>M m</i>	<i>arp</i>	<i>M m</i>	<i>art</i>		
1000	(Stykker)	Klæder,	1000	(Maal)	Vin,	1000	(Maal) Mælk,
<i>M m</i>	<i>merhi</i>	<i>M m</i>	<i>khet neb</i>	<i>nefr</i>	<i>nezem</i>	<i>ab</i>	
1000	(Maal)	Olie,	1000	af	alle	gode,	behagelige og rene Ting,
<i>ankh neter am</i>	<i>n - ka - n</i>	<i>(e)sari</i>	<i>setem</i>	<i>ash m</i>	<i>men maa...</i>		
Guderne	leve	i,	til	Osiris,	Hører	af	Retfærdss
				Klager	paa		Sted...

2.

s - hez (e)sari neb per ... maa-kheru zed - s a
 Lysende blive Osiris, Husfruen ... sandru. Hun siger 0

shabti apen ar ash - tu ar
 Svarfigur! Du der! Naar man kalder, naar

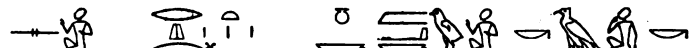

ape - tu ar hebs - tu (e)sari neb-per ... ma-kheru
 man bestemmer, naar man sætter Osiris, Husfruen ... sandru,

r ar kat-u neb m neter-kher
 til at udføre alle de Arbejder i Underverdenen,

ar-tu am r s-rud sekhet r s-mekkh
 som man gjør der, til at frugtbargjøre Marken, til at fylde

utub - u r khennu shau n abt r ament
 Kanalerne, til at skaffe Sand fra Øst til Vest

tes-rer as - tu he sezeba-u am m
 og omvendt — naar tilintetgjort er Synden der — som

se r-kher-t-u-f anuk mak-u-a ka-k
 en Person over sin Eiendom. Jeg giver Agt, naar Du kalder,

m nennu neb ar-tu am m neter-kher
 til enhver Tid, man arbejder der i Underverdenen.

Glossarium Punicum.

אבן lapis; 3, 1.	מנא erigere; 3, 1.
אדן dominus; 1, 2; 2, 1; 5, 1; 6, 1.	כ quia; 6, 1. כע quia; 5, 1.
אש qui (pron. relat.); 1, 3.	לקי nom. propr. m.; 3, 2.
בן filius; 1, 4; 3, 2; 5, 2 et 3.	מתמלכה nom. propr. f.; 2, 3—4.
בעל dominus; nom. propr. dei;	מעצונערן nom. propr. m.; 5, 3.
1, 1—2; 2, 1—2.	נדר votum, votum facere; 2, 3.
בעלחמן nom. propr. dei; 1, 2;	עבדמלקרה nom. propr. m.; 1, 3.
5, 1; 6, 1.	פן facies, vultus; 1, 1; 2, 1.
בעלשמש nom. propr. masc.; 3, 2.	צועדא nom. propr. m.; 5, 2.
בדמלקרת nom. propr. masc.; 1,	קל vox; 5, 2; 6, 2.
4—5.	קמיר thus; 6, 2.
ברך benedicere; 5, 2.	רבה nom. propr. deæ.; 1, 1; 2, 1.
ברכבעל nom. propr. m.; 5, 3.	שמע audire; 5, 1; שעם audire;
בת filia; 2, 4.	6, 1.
ו et; 1, 2; 6, 2.	שמש 1) judex; 1, 4. 2) nom.
ו hic, (pron. demonstr.); 5, 1.	propr. m.; 2, 4.
ה artic; 1, 4.	חנת nom. propr. deæ.; 1, 1;
חנא nom. propr. m.; 1, 5.	2, 1.

Glossarium Numidicum (Libycum).

אודבה Audiba n. pr.; 1.	מצבה n. pr. = Maseppa; 2.
און Aun (?) n. pr.; 3.	מציר Mazir, n. pr.; 1.
ן filius; 1. 2. 3.	מציר Mazir, n. pr.; 2.
... מצ, n. pr.; 3.	נמריוא Nimariua, n. pr. = Nim-
... מצ, n. pr.; 3.	mira, Nammiras; 1.

Glossarium Persicum.

אגאט <i>agat</i> , ingenuus, liber; 1.	זמיני <i>Zamini</i> , terra, regio (Pers. hodiern. <i>zamin</i>); 1.
אוט <i>Ut</i> , regio quædam Persidis; 1.	יזדאן <i>Jezdan</i> , deus; 9.
אזבוטאן <i>Azbutan</i> n. pr. m.; 1.	מזד <i>Mazd</i> , adorator dei Ormuzd(?); 2.
אפטולאי <i>Aptullai</i> = Abdullah, n. pr. m.; 5.	מרט <i>mart</i> , homo (Pers. vet. <i>martiya</i> ; Pers. hod. <i>marḍ</i>).
אפדנחשי <i>Apd-nakhshi</i> , (i. e. adorator serpentis?) n. pr. m.; 6.	נחוי? 3.
אפסטאן <i>apastan</i> , fides; 9.	נחשי(??) <i>serpens</i> (?); 6.
בלאטשקי <i>Balatshaki</i> , n. pr. m. = Vologeses; 4.	סרושפאתני <i>Sarospatani</i> n. pr.; 2.
ברדן <i>Bardan</i> , n. pr. m. = Vardanes; 10.	ראסטי <i>rasti</i> , justus (Pers. vet. <i>rasta</i> , Pers. hod. <i>rast</i>); 7.
ור <i>ver</i> , præp. <i>in</i> ; 9.	רידאפוס <i>Ridapus</i> n. pr.; 4.
	שאפוחרי <i>Shahpuhra</i> = Sapor.; 3.
	שפיתרי <i>shipitri</i> (sphæra) n. pr.; 9.

Indhold.

	Side
Ægyptiske Indskrifter	5
Assyriske Indskrifter	48
Phønikiske (puniske) Indskrifter	52
Numidiske (libyske) Indskrifter	54
Persiske Indskrifter	56
Omskrift af de phønikiske og numidiske Indskrifter med he- braiske Bogstaver.	58
Prøver paa Hieroglyph-Indskrifter med Angivelse af Udtalen og interlineær Oversættelse	59
Phønikisk (punisk) Glossarium	61
Numidisk (libysk) Glossarium	61
Persisk Glossarium	62

Samtidig med Oversættelserne af Indskrifterne udgives alle Indskrifterne, de fleste udførte i Autographi af Forfatteren, nogle enkelte i Heliotypi. Et hieroglyphisk-fransk Glossarium til de ægyptiske Indskrifter udgives samtidig i Heliotypi.

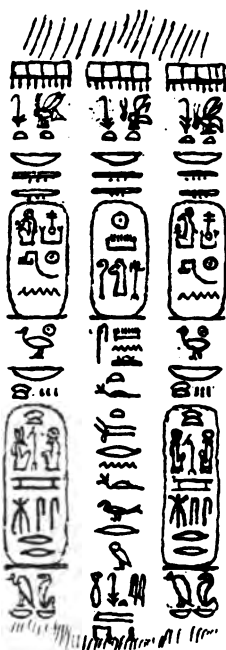
2.

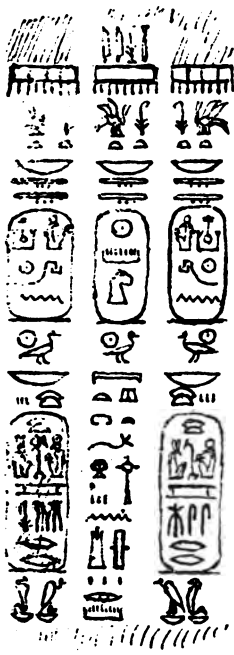
1c.

1b.

1a.

10.

8.

5.

7.

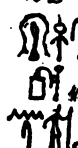
6.

3.

13a.

13b.

14.

11.

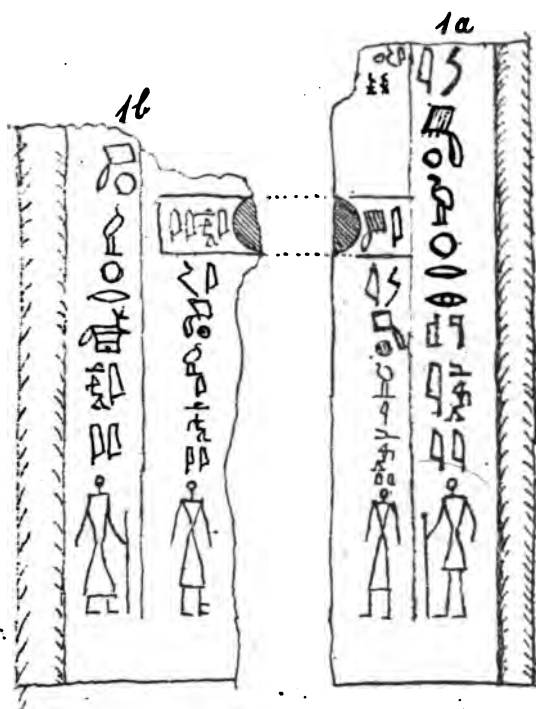
12.

15.

100

100

100

100

100

100

100

100

100

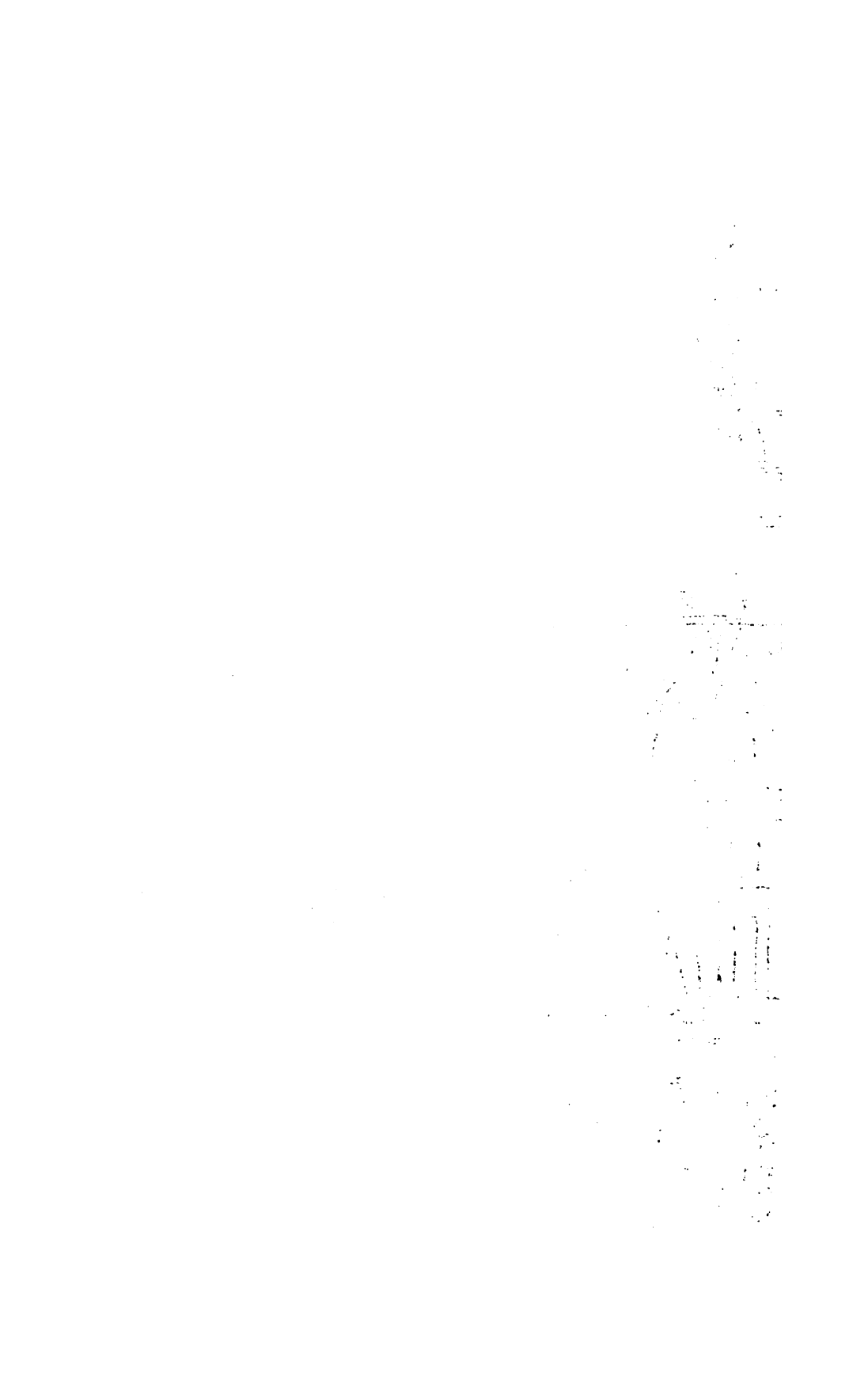
100

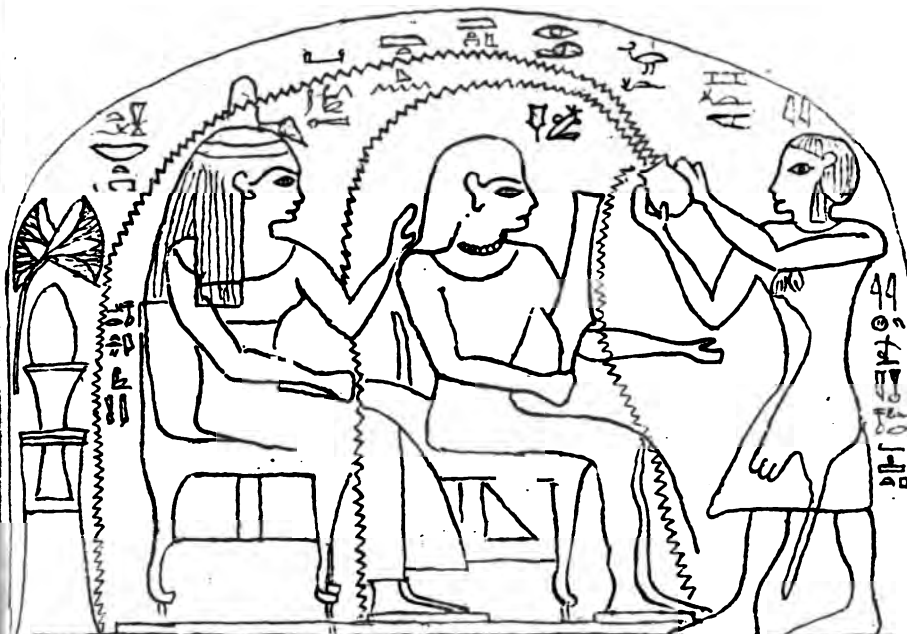
100

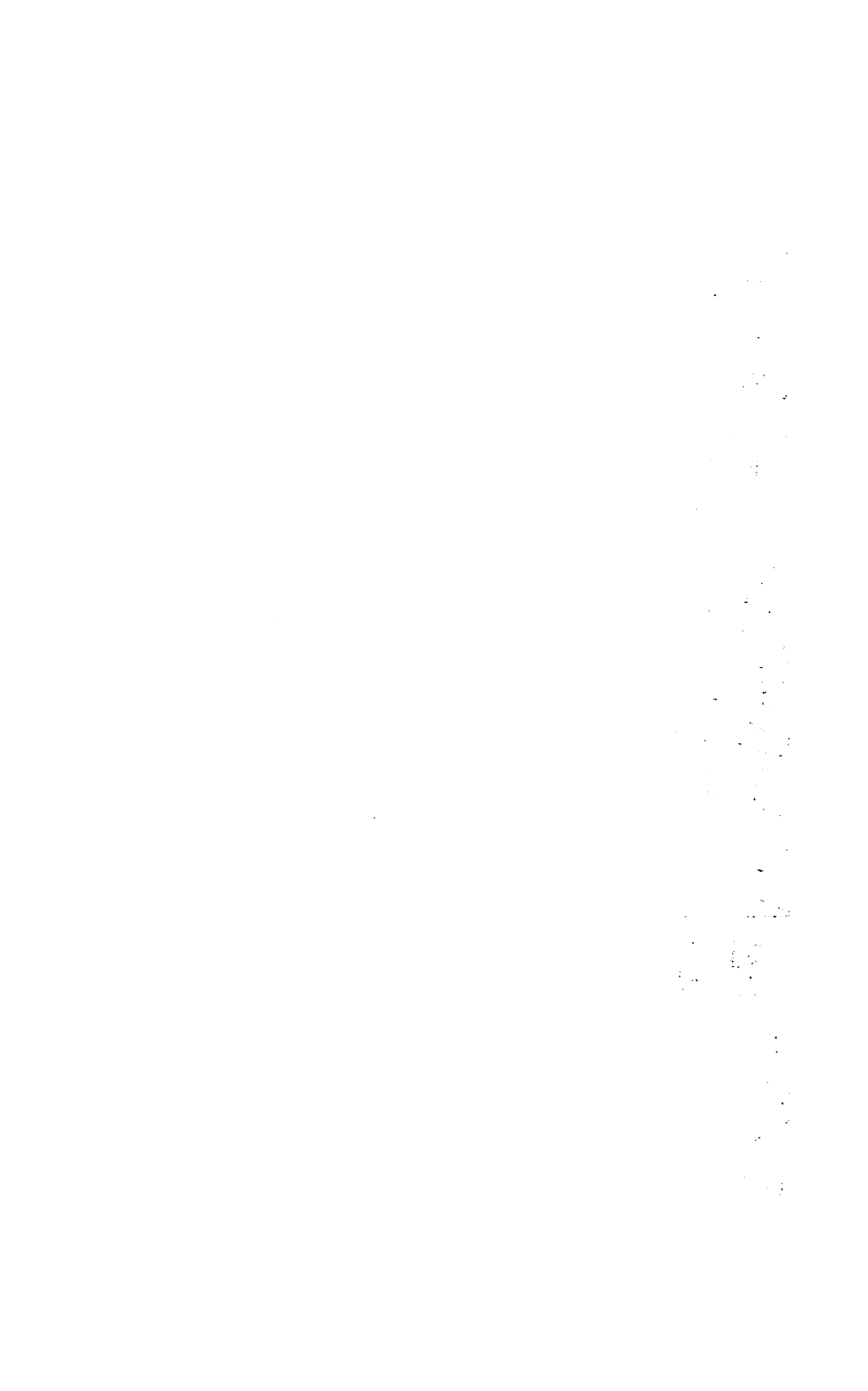
1.

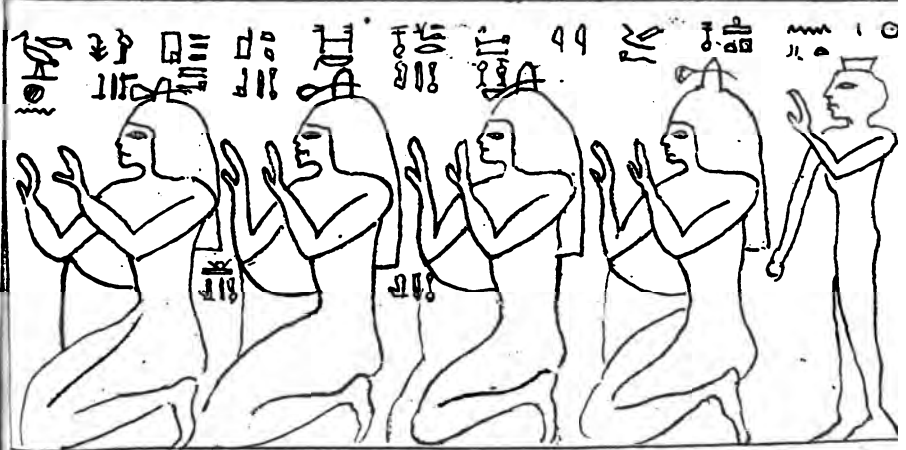
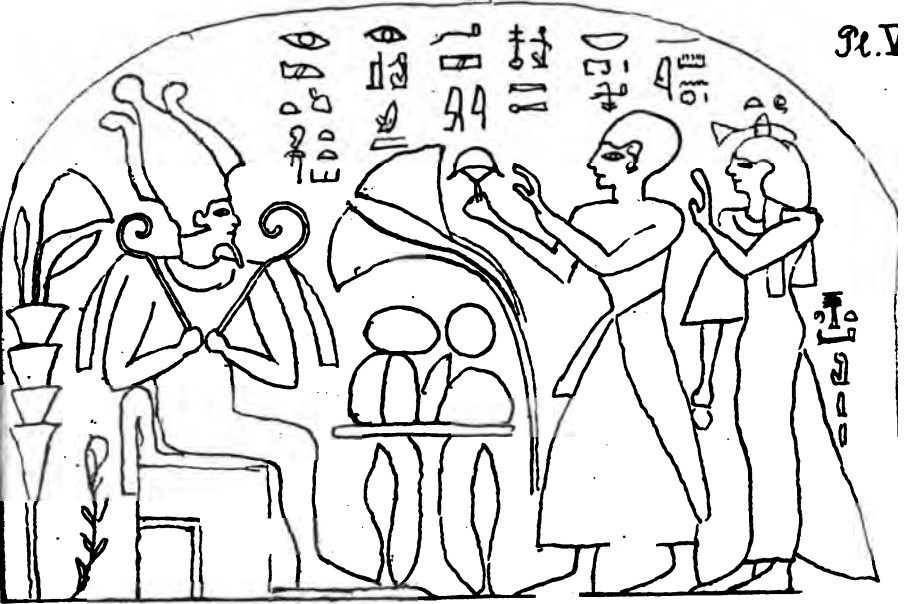

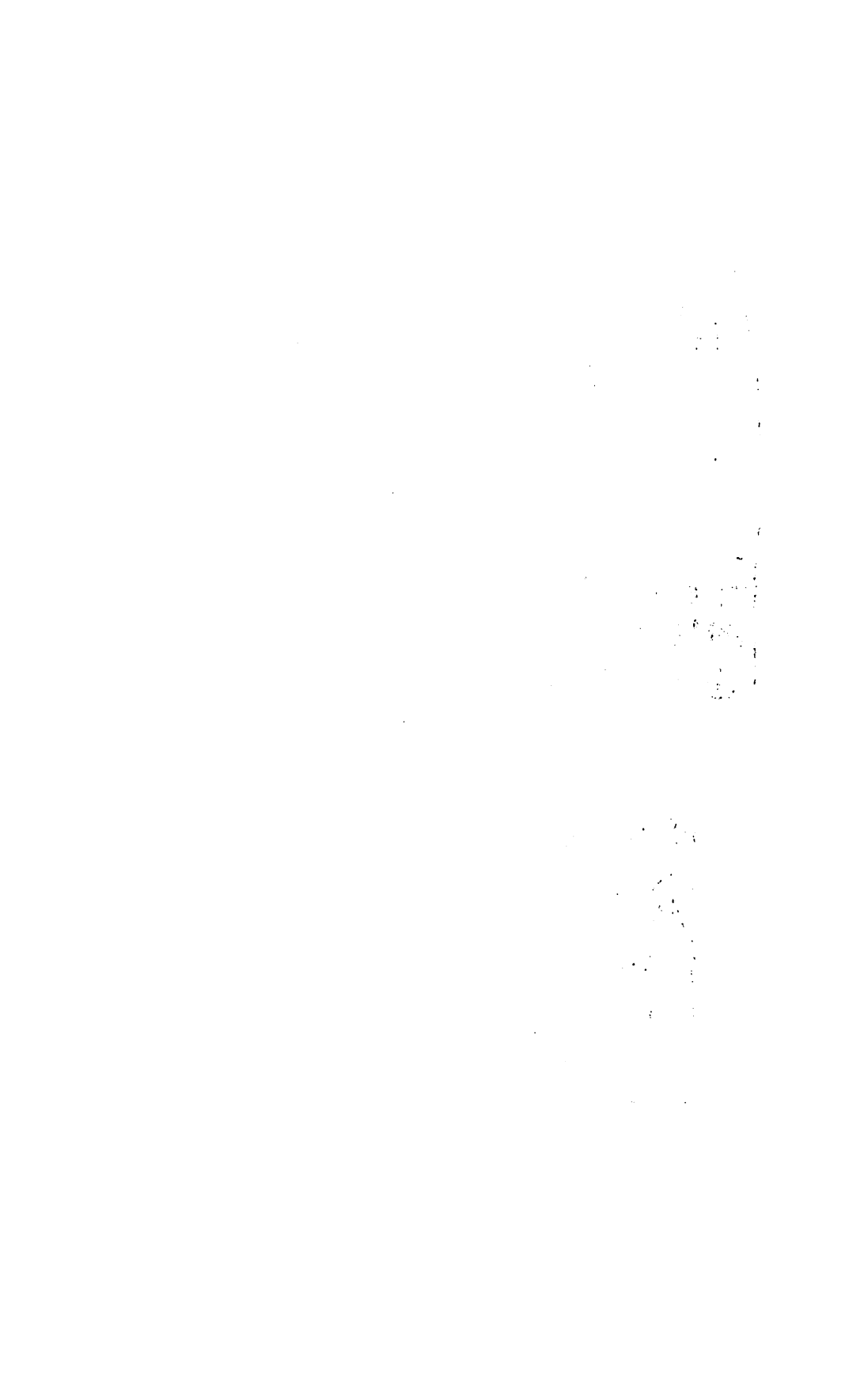
2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 8

[illegible]

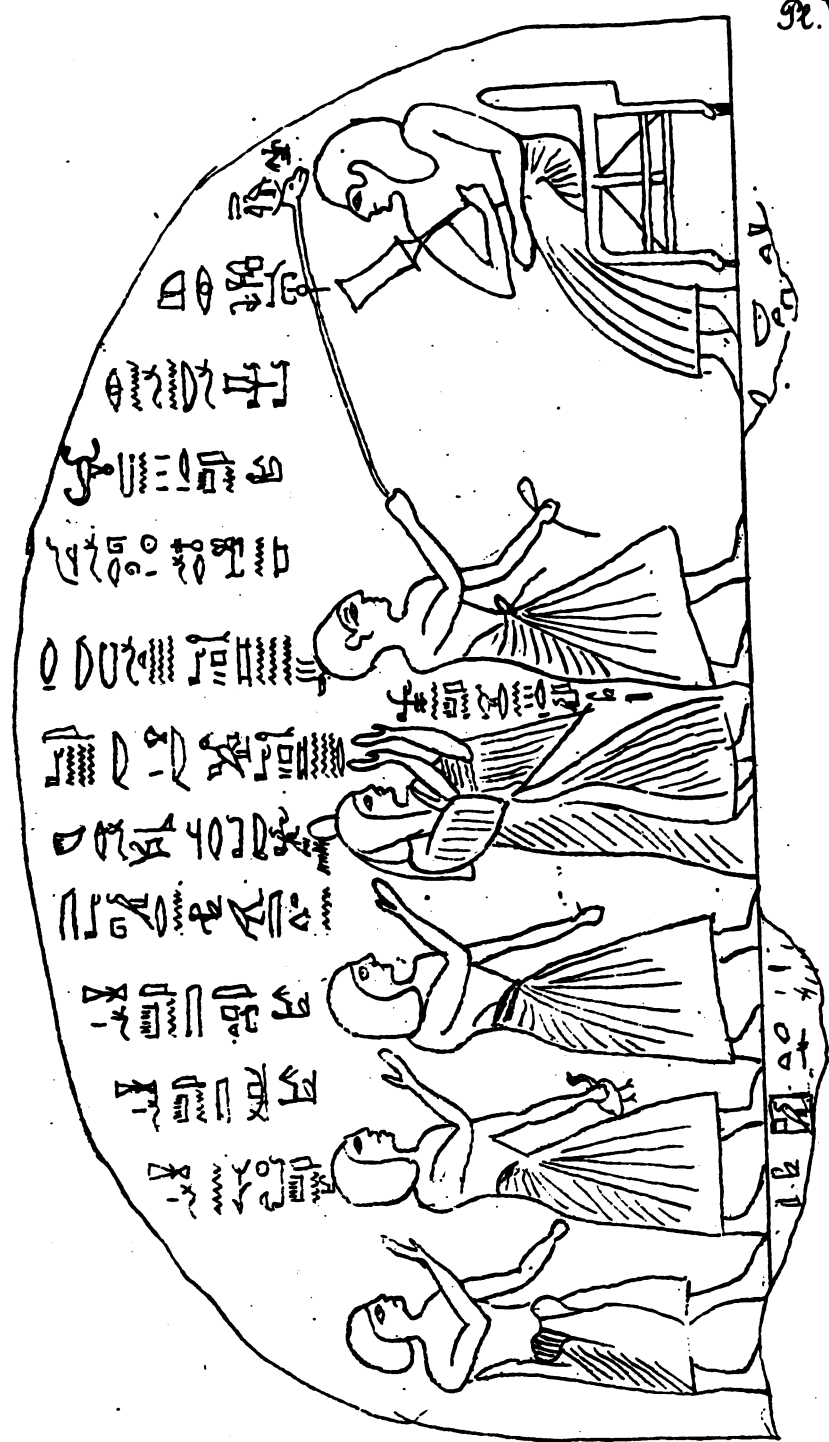

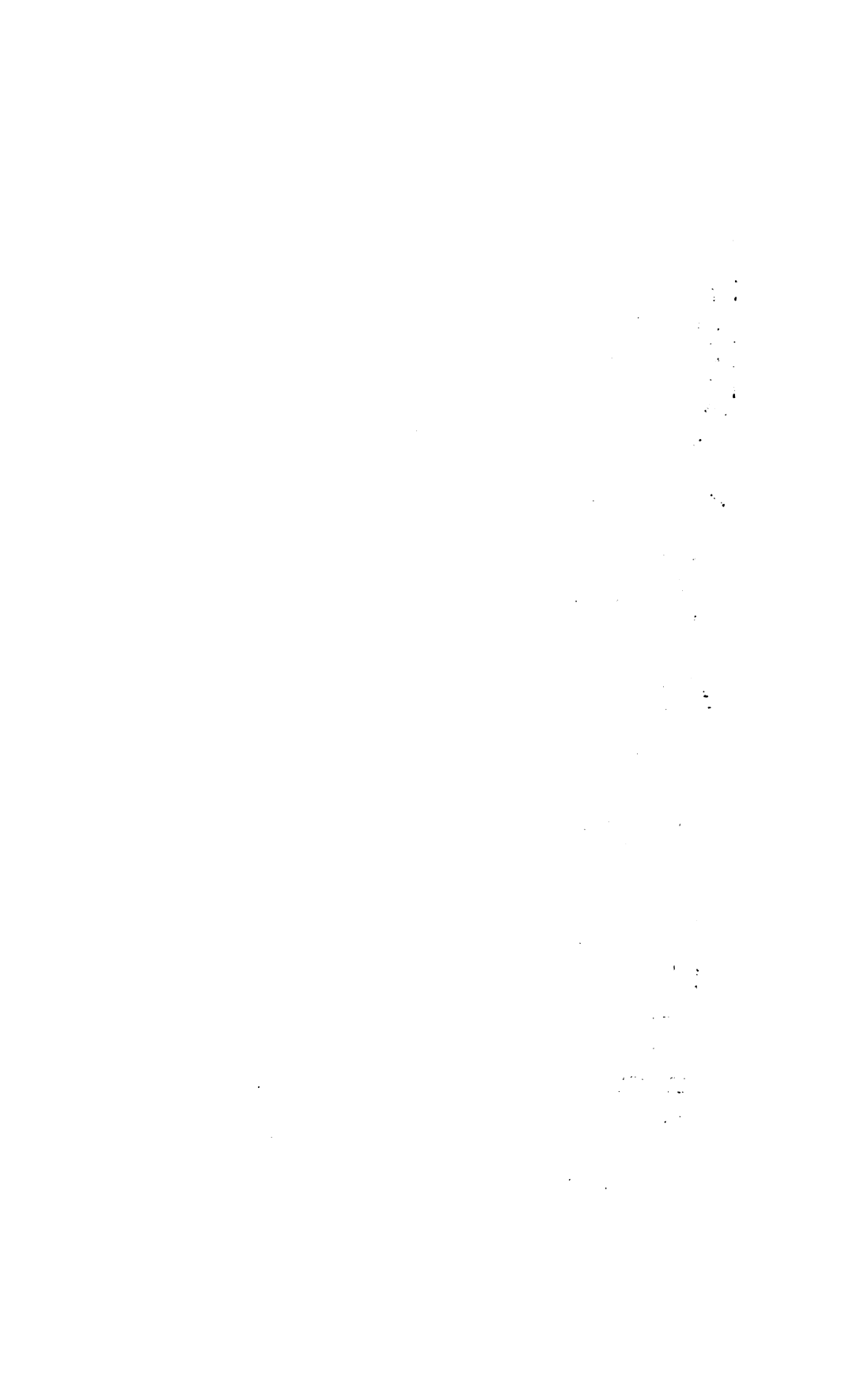

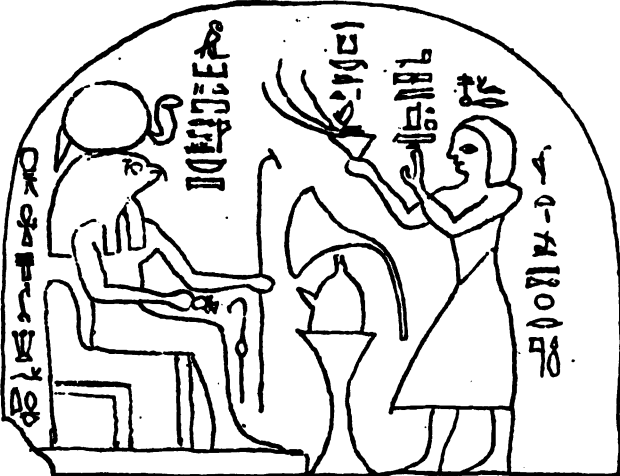
R.V

[a, currently not issued]

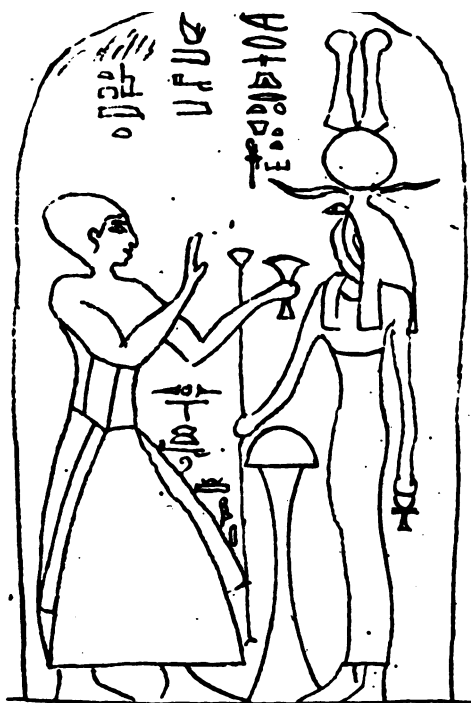
1.

2.

2

•

•

1

100

• **2**

1

—

4

10

22

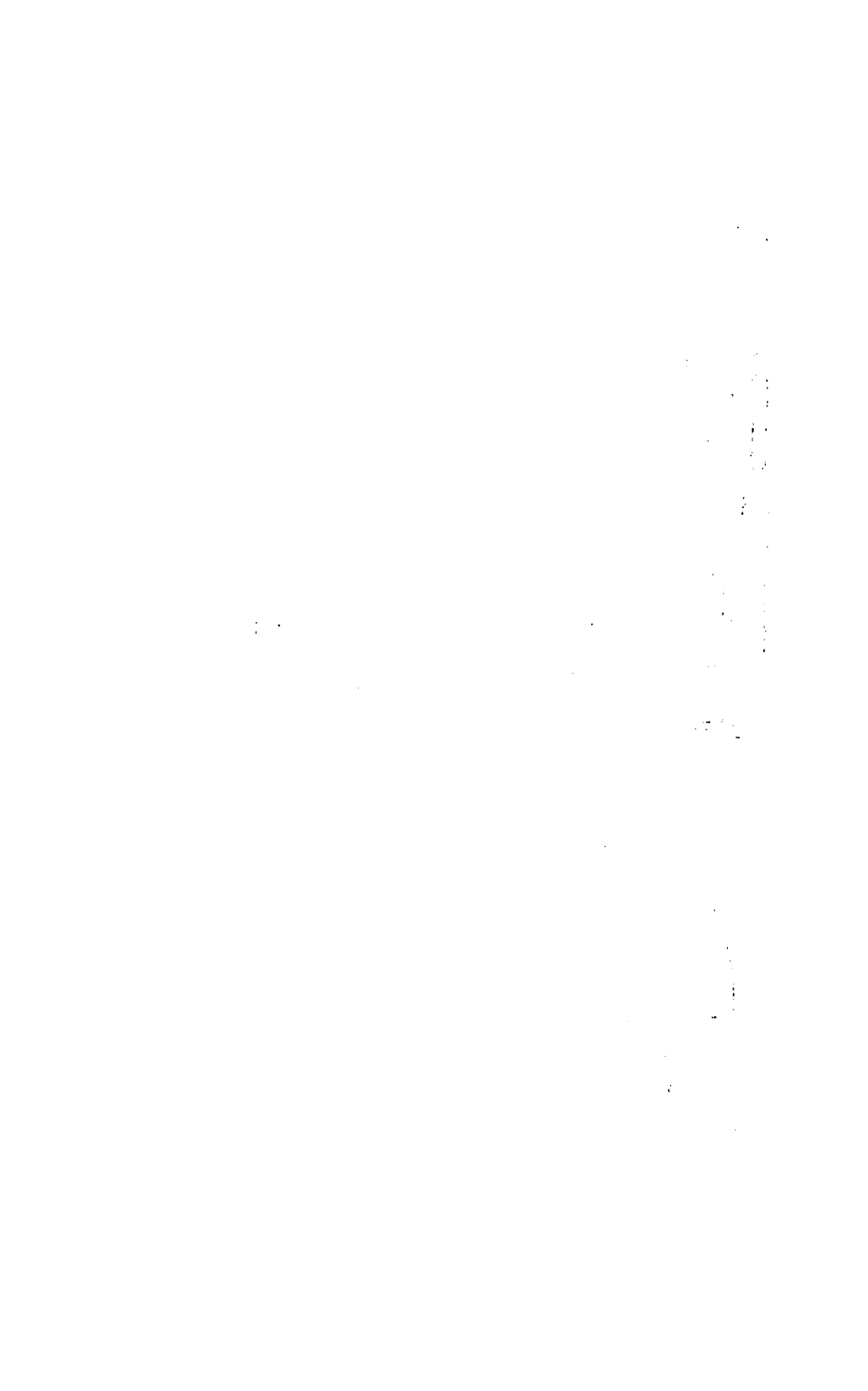
•

1. 2. 3.

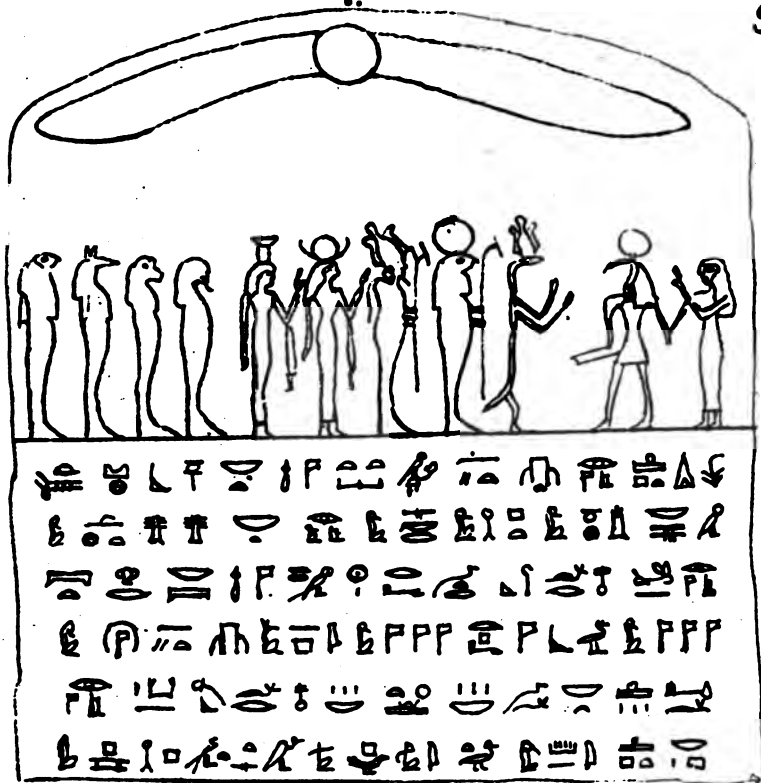

1.

2.

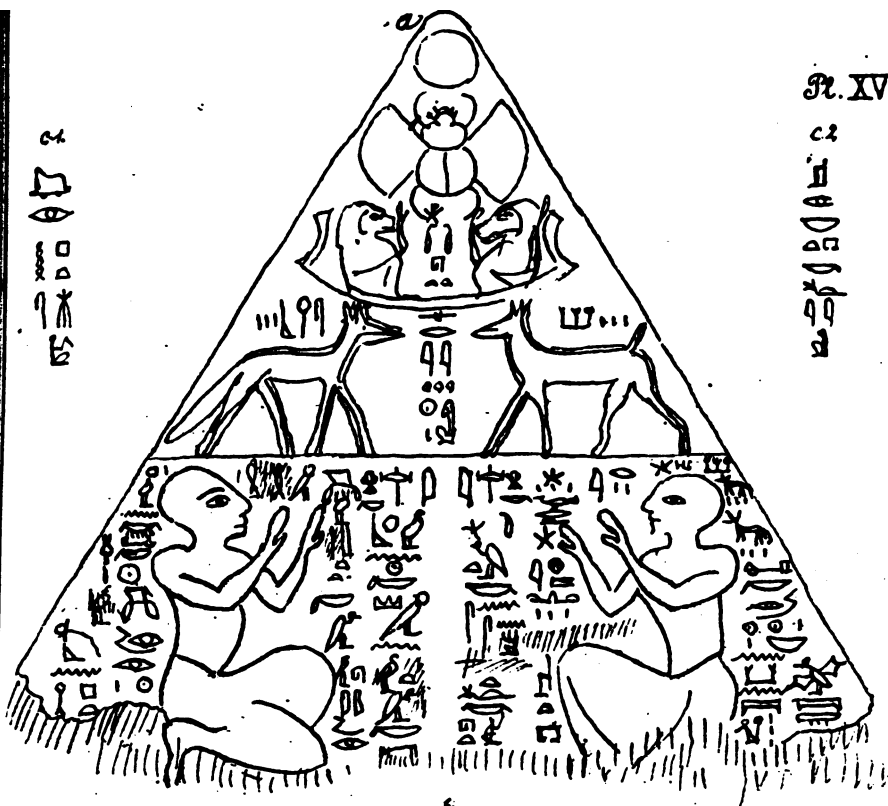
1000

1000

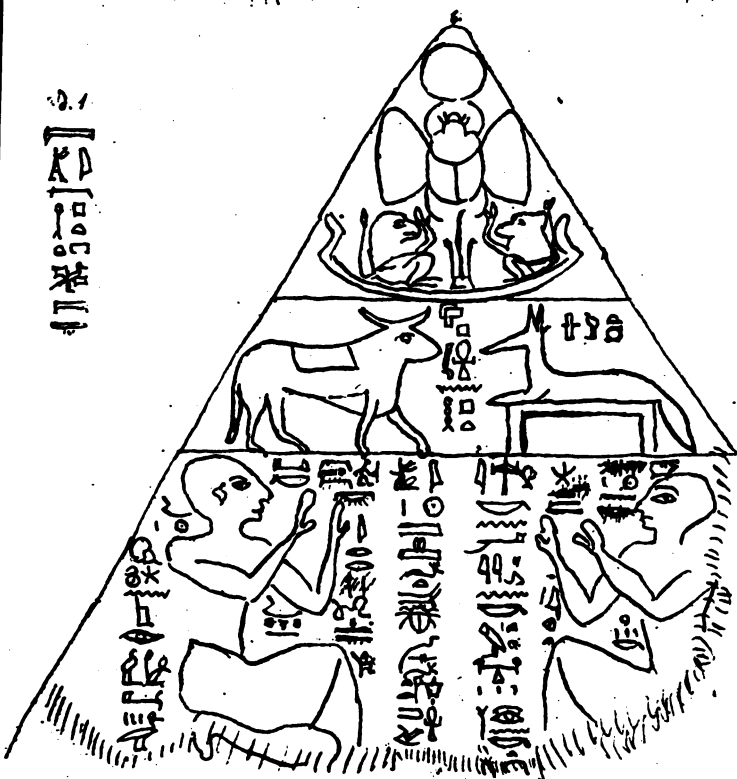
1000

अ. XV

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

1846-1847 1848-1849 1850-1851 1852-1853 1854-1855 1856-1857 1858-1859 1860-1861 1862-1863 1864-1865 1866-1867 1868-1869 1870-1871 1872-1873 1874-1875 1876-1877 1878-1879 1880-1881 1882-1883 1884-1885 1886-1887 1888-1889 1890-1891 1892-1893 1894-1895 1896-1897 1898-1899 1900-1901 1902-1903 1904-1905 1906-1907 1908-1909 1910-1911 1912-1913 1914-1915 1916-1917 1918-1919 1920-1921 1922-1923 1924-1925 1926-1927 1928-1929 1930-1931 1932-1933 1934-1935 1936-1937 1938-1939 1940-1941 1942-1943 1944-1945 1946-1947 1948-1949 1950-1951 1952-1953 1954-1955 1956-1957 1958-1959 1960-1961 1962-1963 1964-1965 1966-1967 1968-1969 1970-1971 1972-1973 1974-1975 1976-1977 1978-1979 1980-1981 1982-1983 1984-1985 1986-1987 1988-1989 1990-1991 1992-1993 1994-1995 1996-1997 1998-1999 2000-2001 2002-2003 2004-2005 2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013 2014-2015 2016-2017 2018-2019 2020-2021 2022-2023 2024-2025 2026-2027 2028-2029 2030-2031 2032-2033 2034-2035 2036-2037 2038-2039 2040-2041 2042-2043 2044-2045 2046-2047 2048-2049 2050-2051 2052-2053 2054-2055 2056-2057 2058-2059 2060-2061 2062-2063 2064-2065 2066-2067 2068-2069 2070-2071 2072-2073 2074-2075 2076-2077 2078-2079 2080-2081 2082-2083 2084-2085 2086-2087 2088-2089 2090-2091 2092-2093 2094-2095 2096-2097 2098-2099 2100-2101 2102-2103 2104-2105 2106-2107 2108-2109 2110-2111 2112-2113 2114-2115 2116-2117 2118-2119 2120-2121 2122-2123 2124-2125 2126-2127 2128-2129 2130-2131 2132-2133 2134-2135 2136-2137 2138-2139 2140-2141 2142-2143 2144-2145 2146-2147 2148-2149 2150-2151 2152-2153 2154-2155 2156-2157 2158-2159 2160-2161 2162-2163 2164-2165 2166-2167 2168-2169 2170-2171 2172-2173 2174-2175 2176-2177 2178-2179 2180-2181 2182-2183 2184-2185 2186-2187 2188-2189 2190-2191 2192-2193 2194-2195 2196-2197 2198-2199 2200-2201 2202-2203 2204-2205 2206-2207 2208-2209 2210-2211 2212-2213 2214-2215 2216-2217 2218-2219 2220-2221 2222-2223 2224-2225 2226-2227 2228-2229 2230-2231 2232-2233 2234-2235 2236-2237 2238-2239 2240-2241 2242-2243 2244-2245 2246-2247 2248-2249 2250-2251 2252-2253 2254-2255 2256-2257 2258-2259 2260-2261 2262-2263 2264-2265 2266-2267 2268-2269 2270-2271 2272-2273 2274-2275 2276-2277 2278-2279 2280-2281 2282-2283 2284-2285 2286-2287 2288-2289 2290-2291 2292-2293 2294-2295 2296-2297 2298-2299 2300-2301 2302-2303 2304-2305 2306-2307 2308-2309 2310-2311 2312-2313 2314-2315 2316-2317 2318-2319 2320-2321 2322-2323 2324-2325 2326-2327 2328-2329 2330-2331 2332-2333 2334-2335 2336-2337 2338-2339 2340-2341 2342-2343 2344-2345 2346-2347 2348-2349 2350-2351 2352-2353 2354-2355 2356-2357 2358-2359 2360-2361 2362-2363 2364-2365 2366-2367 2368-2369 2370-2371 2372-2373 2374-2375 2376-2377 2378-2379 2380-2381 2382-2383 2384-2385 2386-2387 2388-2389 2390-2391 2392-2393 2394-2395 2396-2397 2398-2399 2400-2401 2402-2403 2404-2405 2406-2407 2408-2409 2410-2411 2412-2413 2414-2415 2416-2417 2418-2419 2420-2421 2422-2423 2424-2425 2426-2427 2428-2429 2430-2431 2432-2433 2434-2435 2436-2437 2438-2439 2440-2441 2442-2443 2444-2445 2446-2447 2448-2449 2450-2451 2452-2453 2454-2455 2456-2457 2458-2459 2460-2461 2462-2463 2464-2465 2466-2467 2468-2469 2470-2471 2472-2473 2474-2475 2476-2477 2478-2479 2480-2481 2482-2483 2484-2485 2486-2487 2488-2489 2490-2491 2492-2493 2494-2495 2496-2497 2498-2499 2500-2501 2502-2503 2504-2505 2506-2507 2508-2509 2510-2511 2512-2513 2514-2515 2516-2517 2518-2519 2520-2521 2522-2523 2524-2525 2526-2527 2528-2529 2530-2531 2532-2533 2534-2535 2536-2537 2538-2539 2540-2541 2542-2543 2544-2545 2546-2547 2548-2549 2550-2551 2552-2553 2554-2555 2556-2557 2558-2559 2560-2561 2562-2563 2564-2565 2566-2567 2568-2569 2570-2571 2572-2573 2574-2575 2576-2577 2578-2579 2580-2581 2582-2583 2584-2585 2586-2587 2588-2589 2590-2591 2592-2593 2594-2595 2596-2597 2598-2599 2600-2601 2602-2603 2604-2605 2606-2607 2608-2609 2610-2611 2612-2613 2614-2615 2616-2617 2618-2619 2620-2621 2622-2623 2624-2625 2626-2627 2628-2629 2630-2631 2632-2633 2634-2635 2636-2637 2638-2639 2640-2641 2642-2643 2644-2645 2646-2647 2648-2649 2650-2651 2652-2653 2654-2655 2656-2657 2658-2659 2660-2661 2662-2663 2664-2665 2666-2667 2668-2669 2670-2671 2672-2673 2674-2675 2676-2677 2678-2679 2680-2681 2682-2683 2684-2685 2686-2687 2688-2689 2690-2691 2692-2693 2694-2695 2696-2697 2698-2699 2700-2701 2702-2703 2704-2705 2706-2707 2708-2709 2710-2711 2712-2713 2714-2715 2716-2717 2718-2719 2720-2721 2722-2723 2724-2725 2726-2727 2728-2729 2730-2731 2732-2733 2734-2735 2736-2737 2738-2739 2740-2741 2742-2743 2744-2745 2746-2747 2748-2749 2750-2751 2752-2753 2754-2755 2756-2757 2758-2759 2760-2761 2762-2763 2764-2765 2766-2767 2768-2769 2770-2771 2772-2773 2774-2775 2776-2777 2778-2779 2780-2781 2782-2783 2784-2785 2786-2787 2788-2789 2790-2791 2792-2793 2794-2795 2796-2797 2798-2799 2800-2801 2802-2803 2804-2805 2806-2807 2808-2809 2810-2811 2812-2813 2814-2815 2816-2817 2818-2819 2820-2821 2822-2823 2824-2825 2826-2827 2828-2829 2830-2831 2832-2833 2834-2835 2836-2837 2838-2839 2840-2841 2842-2843 2844-2845 2846-2847 2848-2849 2850-2851 2852-2853 2854-2855 2856-2857 2858-2859 2860-2861 2862-2863 2864-2865 2866-2867 2868-2869 2870-2871 2872-2873 2874-2875 2876-2877 2878-2879 2880-2881 2882-2883 2884-2885 2886-2887 2888-2889 2890-2891 2892-2893 2894-2895 2896-2897 2898-2899 2900-2901 2902-2903 2904-2905 2906-2907 2908-2909 2910-2911 2912-2913 2914-2915 2916-2917 2918-2919 2920-2921 2922-2923 2924-2925 2926-2927 2928-2929 2930-2931 2932-2933 2934-2935 2936-2937 2938-2939 2940-2941 2942-2943 2944-2945 2946-2947 2948-2949 2950-2951 2952-2953 2954-2955 2956-2957 2958-2959 2960-2961 2962-2963 2964-2965 2966-2967 2968-2969 2970-2971 2972-2973 2974-2975 2976-2977 2978-2979 2980-2981 2982-2983 2984-2985 2986-2987 2988-2989 2990-2991 2992-2993 2994-2995 2996-2997 2998-2999 3000-3001 3002-3003 3004-3005 3006-3007 3008-3009 3010-3011 3012-3013 3014-3015 3016-3017 3018-3019 3020-3021 3022-3023 3024-3025 3026-3027 3028-3029 3030-3031 3032-3033 3034-3035 3036-3037 3038-3039 3040-3041 3042-3043 3044-3045 3046-3047 3048-3049 3050-3051 3052-3053 3054-3055 3056-3057 3058-3059 3060-3061 3062-3063 3064-3065 3066-3067 3068-3069 3070-3071 3072-3073 3074-3075 3076-3077 3078-3079 3080-3081 3082-3083 3084-3085 3086-3087 3088-3089 3090-3091 3092-3093 3094-3095 3096-3097 3098-3099 3100-3101 3102-3103 3104-3105 3106-3107 3108-3109 3110-3111 3112-3113 3114-3115 3116-3117 3118-3119 3120-3121 3122-3123 3124-3125 3126-3127 3128-3129 3130-3131 3132-3133 3134-3135 3136-3137 3138-3139 3140-3141 3142-3143 3144-3145 3146-3147 3148-3149 3150-3151 3152-3153 3154-3155 3156-3157 3158-3159 3160-3161 3162-3163 3164-3165 3166-3167 3168-3169 3170-3171 3172-3173 3174-3175 3176-3177 3178-3179 3180-3181 3182-3183 3184-3185 3186-3187 3188-3189 3190-3191 3192-3193 3194-3195 3196-3197 3198-3199 3200-3201 3202-3203 3204-3205 3206-3207 3208-3209 3210-3211 3212-3213 3214-3215 3216-3217 3218-3219 3220-3221 3222-3223 3224-3225 3226-3227 3228-3229 3230-3231 3232-3233 3234-3235 3236-3237 3238-3239 3240-3241 3242-3243 3244-3245 3246-3247 3248-3249 3250-3251 3252-3253 3254-3255 3256-3257 3258-3259 3260-3261 3262-3263 3264-3265 3266-3267 3268-3269 3270-3271 3272-3273 3274-3275 3276-3277 3278-3279 3280-3281 3282-3283 3284-3285 3286-3287 3288-3289 3290-3291 3292-3293 3294-3295 3296-3297 3298-3299 3300-3301 3302-3303 3304-3305 3306-3307 3308-3309 3310-3311 3312-3313 3314-3315 3316-3317 3318-3319 3320-3321 3322-3323 3324-3325 3326-3327 3328-3329 3330-3331 3332-3333 3334-3335 3336-3337 3338-3339 3340-3341 3342-3343 3344-3345 3346-3347 3348-3349 3350-3351 3352-3353 3354-3355 3356-3357 3358-3359 3360-3361 3362-3363 3364-3365 3366-3367 3368-3369 3370-3371 3372-3373 3374-3375 3376-3377 3378-3379 3380-3381 3382-3383 3384-3385 3386-3387 3388-3389 3390-3391 3392-3393 3394-3395 3396-3397 3398-3399 3400-3401 3402-3403 3404-3405 3406-3407 3408-3409 3410-3411 3412-3413 3414-3415 3416-3417 3418-3419 3420-3421 3422-3423 3424-3425 3426-3427 3428-3429 3430-3431 3432-3433 3434-3435 3436-3437 3438-3439 3440-3441 3442-3443 3444-3445 3446-3447 3448-3449 3450-3451 3452-3453 3454-3455 3456-3457 3458-3459 3460-3461 3462-3463 3464-3465 3466-3467 3468-3469 3470-3471 3472-3473 3474-3475 3476-3477 3478-3479 3480-3481 3482-3483 3484-3485 3486-3487 3488-3489 3490-3491 3492-3493 3494-3495 3496-3497 3498-3499 3500-3501 3502-3503 3504-3505 3506-3507 3508-3509 3510-3511 3512-3513 3514-3515 3516-3517 3518-3519 3520-3521 3522-3523 3524-3525 3526-3527 3528-3529 3530-3531 3532-3533 3534-3535 3536-3537 3538-3539 3540-3541 3542-3543 3544-3545 3546-3547 3548-3549 3550-3551 3552-3553 3554-3555 3556-3557 3558-3559 3560-3561 3562-3563 3564-3565 3566-3567 3568-3569 3570-3571 3572-3573 3574-3575 3576-3577 3578-3579 3580-3581 3582-3583 3584-3585 3586-3587 3588-3589 3590-3591 3592-3593 3594-3595 3596-3597 3598-3599 3600-3601 3602-3603 3604-3605 3606-3607 3608-3609 3610-3611 3612-3613 3614-3615 3616-3617 3618-3619 3620-3621 3622-3623 3624-3625 3626-3627 3628-3629 3630-3631 3632-3633 3634-3635 3636-3637 3638-3639 3640-3641 3642-3643 3644-3645 3646-3647 3648-3649 3650-3651 3652-3653 3654-3655 3656-3657 3658-3659 3660-3661 3662-3663 3664-3665 3666-3667 3668-3669 3670-3671 3672-3673 3674-3675 3676-3677 3678-3679 3680-3681 3682-3683 3684-3685 3686-3687 3688-3689 3690-3691 3692-3693 3694-3695 3696-3697 3698-3699 3700-3701 3702-3703 3704-3705 3706-3707 3708-3709 3710-3711 3712-3713 3714-3715 3716-3717 3718-3719 3720-3721 3722-3723 3724-3725 3726-3727 3728-3729 3730-3731 3732-3733 3734-3735 3736-3737 3738-3739 3740-3741 3742-3743 3744-3745 3746-3747 3748-3749 3750-3751 3752-3753 3754-3755 3756-3757 3758-3759 3760-3761 3762-3763 3764-3765 3766-3767 3768-3769 3770-3771 3772-3773 3774-3775 3776-3777 3778-3779 3780-3781 3782-3783 3784-3785 3786-3787 3788-3789 3790-3791 3792-3793 3794-3795 3796-3797 3798-3799 3800-3801 3802-3803 3804-3805 3806-3807 3808-3809 3810-3811 3812-3813 3814-3815 3816-3817 3818-3819 3820-3821 3822-3823 3824-3825 3826-3827 3828-3829 3830-3831 3832-3833 3834-3835 3836-3837 3838-3839 3840-3841 3842-3843 3844-3845 3846-3847 3848-3849 3850-3851 3852-3853 3854-3855 3856-3857 3858-3859 3860-3861 3862-3863 3864-3865 3866-3867 3868-3869 3870-3871 3872-3873 3874-3875 3876-3877 3878-3879 3880-3881 3882-3883 3884-3885 3886-3887 3888-3889 3890-3891 3892-3893 3894-3895 3896-3897 3898-3899 3900-3901 3902-3903 3904-3905 3906-3907 3908-3909 3910-3911 3912-3913 3914-3915 3916-3917 3918-3919 3920-3921 3922-3923 3924-3925 3926-3927 3928-3929 3930-3931 3932-3933 3934-3935 3936-3937 3938-3939 3940-3941 3942-3943 3944-3945 3946-3947 3948-3949 3950-3951 3952-3953 3954-3955 3956-3957 3958-3959 3960-3961 3962-3963 3964-3965 3966-3967 3968-3969 3970-3971 3972-3973 3974-3975 3976-3977 3978-3979 3980-3981 3982-3983 3984-3985 3986-3987 3988-3989 3990-3991 3992-3993 3994-3995 3996-3997 3998-3999 4000-4001 4002-4003 4004-4005 4006-4007 4008-4009 4010-4011 4012-4013 4014-4015 4016-4017 4018-4019 4020-4021 4022-4023 4024-4025 4026-4027 4028-4029 4030-4031 4032-4033 4034-4035 4036-4037 4038-4039 4040-4041 4042-4043 4044-4045 4046-4047 4048-4049 4050-4051 4052-4053 4054-4055 4056-4057 4058-4059 4060-4061 4062-4063 4064-4065 4066-4067 4068-4069 4070-4071 4072-4073 4074-4075 4076-4077 4078-4079 4080-4081 4082-4083 4084-4085 4086-4087 4088-4089 4090-4091 4092-4093 4094-4095 4096-4097 4098-4099 4100-4101 4102-4103 4104-4105 4106-4107 4108-4109 4110-4111 4112-4113 4114-4115 4116-4117 4118-4119 4120-4121 4122-4123 4124-4125 4126-4127 4128-4129 4130-4131 4132-4133 4134-4135 4136-4137 4138-4139 4140-4141 4142-4143 4144-4145 4146-4147 4148-4149 4150-4151 4152-4153 4154-4155 4156-4157 4158-4159 4160-4161 4162-4163 4164-4165 4166-4167 4168-4169 4170-4171 4172-4173 4174-4175 4176-4177 4178-4179 4180-4181 4182-4183 4184-4185 4186-4187 4188-4189 4190-4191 4192-4193 4194-4195 4196-4197 4198-4199 4200-4201 4202-4203 4204-4205 4206-4207 4208-4209 4210-4211 4212-4213 4214-4215 4216-4217 4218-4219 4220-4221 4222-4223 4224-4225 4226-4227 4228-4229 4230-4231 4232-4233 4234-4235 4236-4237 4238-4239 4240-4241 4242-4243 4244-4245 4246-4247 4248-4249 4250-4251 4252-4253 4254-4255 4256-4257 4258-4259 4260-4261 4262-4263 4264-4265 4266-4267 4268-4269 4270-4271 4272-4273 4274-4275 4276-4277 4278-4279 4280-4281 4282-4283 4284-4285 4286-4287 4288-4289 4290-4291 4292-4293 4294-4295 4296-4297 4298-4299 4300-4301 4302-4303 4304-4305 4306-4307 4308-4309 4310-4311 4312-4313 4314-4315 4316-4

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

500 EAST HALL

CHICAGO, ILL.

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

1950

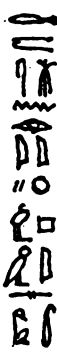
1950

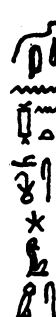

1950

1950

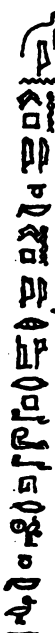
5.

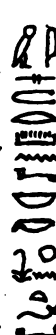
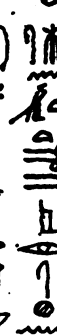

3.

2.

4.

17.

1.

6.

86. 87.
88.

1a

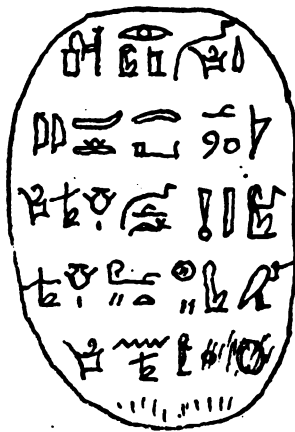

1b

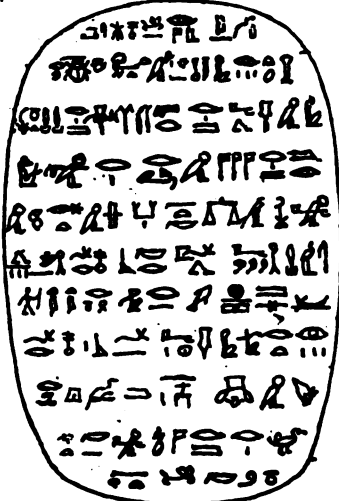
XXIX

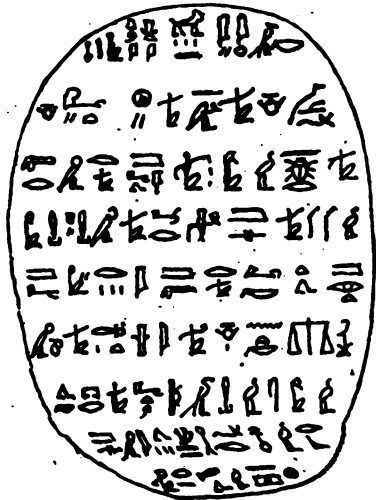
2.

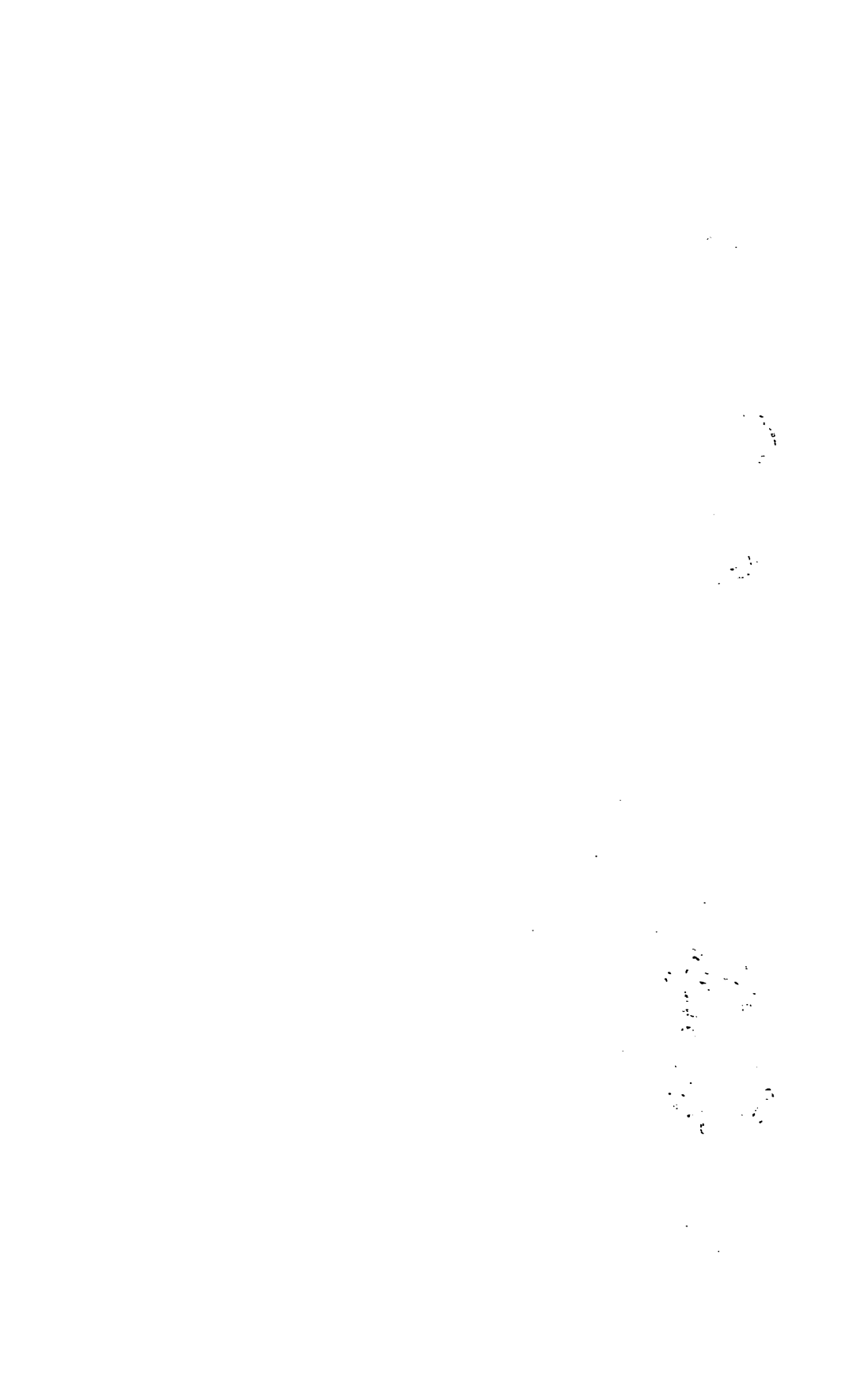

3.

4.

for p. ~~xx~~

[xxi-xxv not issued]

File PL ~~XXXX~~

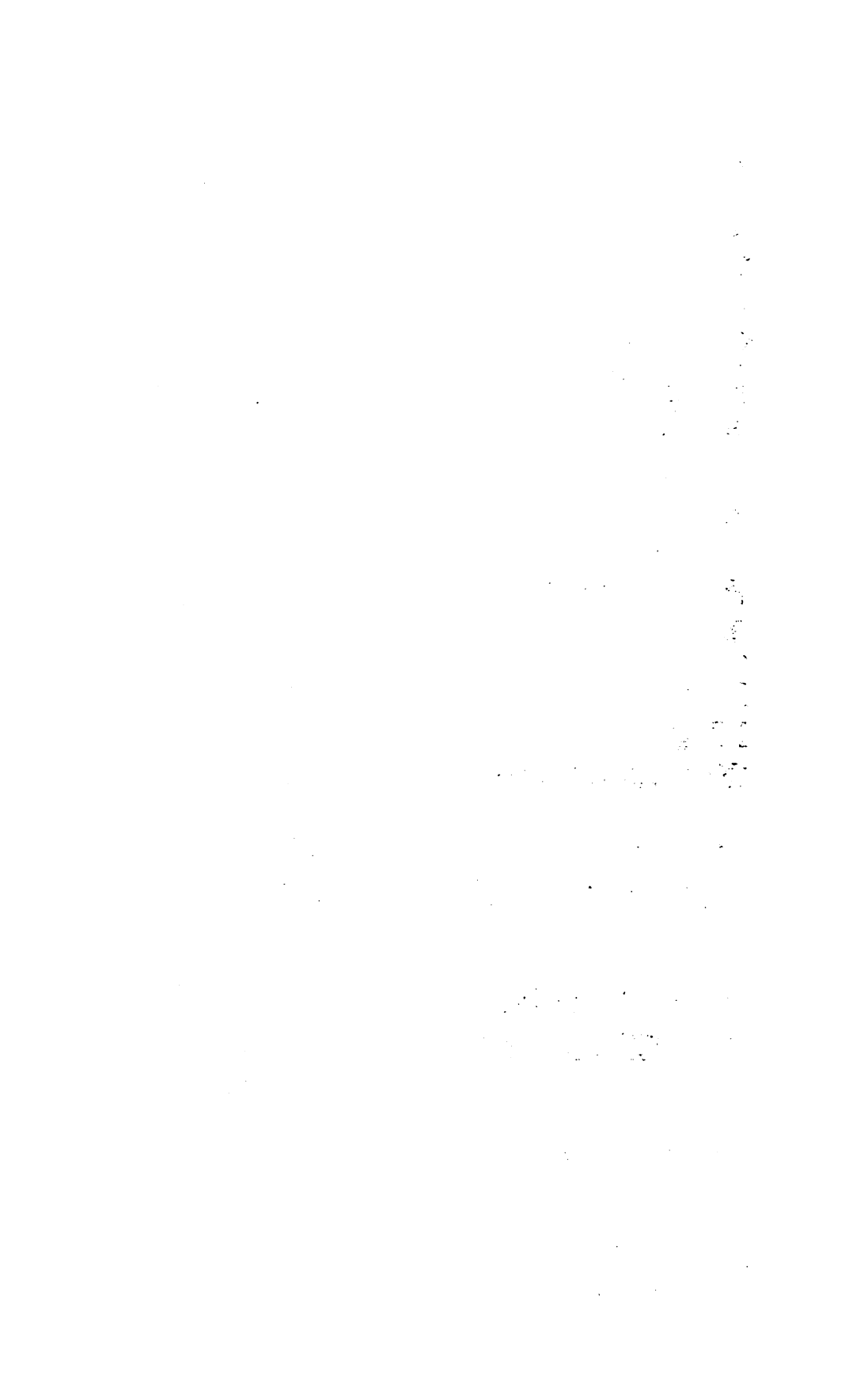
FX 12.11.11

FINE PLATE ~~2001~~

FR PLATE ~~REV~~

14.

15.

16

17.

18.

19.

20.

20.
 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 85

1879.

1

1

1875-1876

1876-1877

1877-1878

1878-1879

1879-1880

1880-1881

1881-1882

1882-1883

1883-1884

1884-1885

1885-1886

1886-1887

1887-1888

1888-1889

1889-1890

1890-1891

1891-1892

1892-1893

1893-1894

1894-1895

1895-1896

1896-1897

1897-1898

1898-1899

1899-1900

1900-1901

1901-1902

1902-1903

1903-1904